

Denizlerdeki Canlı Çeşitliliği Artacak

Yeni tip koronavirüs salgını ile denizlerdeki faaliyetlerin azalmasıyla deniz kirliliğinin tam olarak ortadan kalktığına söylenemeyeceğini, kısmen azaldığına işaret eden uzmanlar, diğer faktörlerin hala devam etmekte olduğunu belirtiyorlar... [Sayfa 6 >](#)

Balığın Faydaları ve Coronavirüs

Dünyada ve ülkemizde yaşanan, Dünya Sağlık Örgütü'nün de bir pandemi olarak kabul ettiği bu süreçte koronavirüs nedeniyle binlerce, milyonlarca insan bu salgınla mücadele ediyor. Peki, bu dönemde nasıl beslenmeliyiz? Mine CANIKLI [Sayfa 6 >](#)

Yeni Dönemde Olması Gereken Durum

Değerli Dostlar, Dünyanın sarsıldığı bir felaket sürecinden geçerken gıdanın değeri bir defa daha artmış, üreticinin önemi anlaşılmıştır. Bu durum en değerli protein üreticisi olan balıkçımız için de geçerlidir. Erhan EKMEK [Sayfa 11 >](#)

TEMMUZ 2020
Yıl:6 Sayı:17

SÜR-KOOP HABER

balıkçının gazetesi

SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ

www.sur.coop | Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Yayın Organı | Ücretsizdir

“Gıdanı Korum, Sofrana Sahip Çık” Gıda İsrafı ve Kayıpları Önleneyecek

Ankara, Türkiye - Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve Tarım ve Orman Bakanlığı gıda kaybı ve israfı hakkında kamuoyunun farkındalığını arttırmak ve gıda tedarik zincirindeki tüm aktörleri harekete geçirmek için ‘Gıdanı Korum, Sofrana Sahip Çık’ sloganıyla ulusal kampanya başlattı.

İlk defa Türkiye’de gıda kayıpları ve israfının önlenmesi, azaltılması ve yönetimine ilişkin bir Ulusal Strateji Belgesi ve bu stratejiyi hayata geçirecek Eylem Planı’nı hazırladıklarını ifade eden **Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli**, FAO’nun son araştırmasına göre tarladan perakendeye gelinceye kadar gıda kaybının yüzde 14 olduğunu, satış ve tüketim aşamasında ise gıda israfının

üçte bir olarak gerçekleştiğini dile getirdi. Pakdemirli, “İnanıyorum ki ülkemizdeki gıda okuryazarlığını daha çok yükseltebilirsek gıda kayıp ve israfının önüne büyük ölçüde geçmiş oluruz. Gıda okuryazarlığı alışkanlığını milletimize çocuk yaşlardan itibaren kazandırabilirsek gelecekte çok daha sağlam nesillerimiz olur.” ifadelerini kullandı. [Sayfa > 7](#)

Sür-Koop ‘Genç Balıkçı Destek Projesi’ni Başlattı

Balıkçılık ve kooperatifçilikle ilgili bilgi paylaşımını arttırmak, balığın sürdürülebilirliğini sağlarken, balıkları insan tüketimine sunacak olan balıkçılık mesleğinin de sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekliliğine dikkat çekmek üzere start verilen proje; GEF Küçük Destek Programı’na (SGP) tarafından destekleniyor.

Dünyanın yaşadığı sosyal, ekonomik ve kültürel değişimler, balıkçılık mesleğini de etkilemektedir. Balıkçılar bu değişimlere uyum sağlamada zorluklar yaşamaktadır. Balıkçılığın temel sorun ve ihtiyaçların giderilmesinde nasıl davranacağını bilemeyen balıkçılar, ya mesleği bırakmakta ya da balıkçılık mesleğinin yanında ikinci bir iş yapmaktadırlar. Temel sorunların başında biyoçeşitliliğin azalması, gelirin azalması, örgütlenmede yaşanan problemler ve cinsiyet eşitsizliği ve sektörün yaşlanması gelmektedir.

FAO istatistiklerine göre bugün dünyadaki 40,3 milyon balıkçıdan yüzde 54’ü 50 yaşın üzerinde ve ortalama 63 yaşında, bu yüzden 10 balıkçıdan sadece biri 16 ile 25 yaşları arasındadır.

Projede, Türkiye’de genellikle göz ardı edilen geleneksel balıkçılık mesleğinin devamlılığı, balıkçılık mesleğine gençlerin katılımının do-

layısıyla da mesleğin devamlılığının sağlanması, örgütlenmede gençlerin katkılarının amaçlanmaktadır.

Çok fazla potansiyeli olmasına rağmen, su ürünleri ne yazık ki Türkiye’nin ekonomisinde fazla yer kaplamıyor. Buna rağmen **yaklaşık 100.000 aile geçimini bu yolla elde ediyor. Yani kırsal nüfusun %3’ü balıkçılıktan geçiniyor** diyebiliriz. Günümüz balıkçı popülasyonuna baktığımızda dünyada olduğu gibi ülkemiz balıkçıların da büyük bir çoğunluğu 50 yaş ve üzeri balıkçılardan oluşmaktadır. [Sayfa > 8](#)

Nerede Kalmıştık

Tüm dünyayı saran Koronavirüs (COVID-19) salgını ülkemizi de derinden etkiledi. Virüs nedeniyle, her iki ayda bir sizlere ulaştırdığımız Sür-Koop Haber Bültenimizi altı aydır gönderemedik.

Balıkçılarımız Koronavirüs pandemisinin olumsuz etkilerini en ağır biçimde yaşamış, balıkçılık sektöründeki arz ve talep dengesi bozulmuş, turizm durma noktasına gelmiş, restoranların tamamı ile satış tezgahlarının büyük çoğunluğu kapanmış, balıkçılar denize çıkamaz, çıksa bile avladığı ürünü satamaz, dolayısıyla geçimini sağlayamaz hale gelmiştir.

Tabii ki ülkemizin bu zor günleri en az zarar ile atlatacağına inancımız tamdır. [Sayfa > 2](#)

Ramazan ÖZKAYA
SÜR-KOOP Genel Başkanı

Kabotaj Bayramı Kutlandı

Türkiye’nin karasuları ve limanları arasında deniz taşımacılığı haklarını yabancıların kontrolünden kurtararak, bu hakları yalnızca Türk gemi ve vatandaşlarına tanıyan **Kabotaj Kanunu’nun 94. yıl dönümü tüm yurttta kutlandı.**

1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı kutlamalarında sirenler çaldı, su gösterileri yapıldı ve şehitler için çelenkler bırakıldı. [Sayfa > 2](#)

Tur Tekneleri Balıkçılığı (Charter Fishing) Balıkçılık Yönetimi Tarafından Göz Ardı Mı Ediliyor?

Bu sayımızda balıkçılık verilerinin önemine dikkat çeken, veri olmadan balıkçılığı yönetebilmenin imkânsız olduğu vurgusunu yapan **Prof. Dr. Vahdet ÜNAL**, tur tekneleriyle yapılan balıkçılığın etkilerinin mutlaka izlenmesi gerektiğini belirtiyor. ÜNAL, “Bu tür balıkçılığın yönetsel anlamda göz ardı edilmesi, balık stoklarının yönetimiyle ilgili sorunların yanı sıra, ticari ve amatör balıkçılar arasındaki sorunların da büyümesine yol açıyor! açıklamasını getiriyor.

Prof. Dr. Vahdet ÜNAL
Ege Üniversitesi
Su Ürünleri Fakültesi
Öğretim Üyesi

Ayın Dosyası [Sayfa 9 >](#)

1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı kutlandı

Türkiye'nin karasuları ve limanları arasında deniz taşımacılığı haklarını yabancıların kontrolünden kurtararak, bu hakları yalnızca Türk gemi ve vatandaşlarına tanıyan Kabotaj Kanunu'nun 94. yıl dönümü tüm yurttan kutlandı.

Kabotaj Kanunu'nun kabul edilmesinin 94'üncü yılı yurdun birçok noktasında kutlandı.

1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı kutlamalarında sirenler çaldı, su gösterileri yapıldı ve şehitler için çelenkler bırakıldı.

İZMİR

İzmir'de İzmir Liman Başkanlığı'na, Cumhuriyet Meydanı'nda tören düzenlendi. Törene Vali Yardımcısı Ahmet Ali Barış, İzmir Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Mustafa Özusu, Ege Deniz Bölge Komutanı Dz. P. Albay Mustafa Karabalık, Kıyı Emniyeti İzmir Müdürü Pelin Devrim, İZDENİZ Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Ufuk Tutan, İZDENİZ Genel Müdürü İlyas Murtezaoglu, Deniz Ticaret Odası Başkanı Yusuf Öztürk ve İzmir Liman Başkanı Erdoğan Bayram katıldı.

Atatürk Anıtı'na çelenk sunulmasıyla başlayan törende, bir dakikalık saygı duruşunda bulunuldu. Ardından İzmir Körfezi'ne deniz şehitlerinin anısına Pasaport İskeleyi'ndeki Zübeyde Hanım Müze Ve Eğitim Gemisi'nden çelenk bırakıldı.

Törene İZDENİZ'e ait yolcu vapurları ile Kıyı Emniyeti ve deniz polisi tekneleri de siren çalarak eşlik etti.

ÇANAKKALE

Çanakkale'deki etkinliklerde deniz şehitleri için Atatürk anıtına ve Çanakkale Boğazına çelenk bırakıldı.

Lapseki ilçesinde ise Kaymakam Tahir Şahin önderliğinde bir araya gelen protokol üyeleri de deniz şehitleri anısına çelenk sunumu yaptı.

Bir dakikalık saygı duruşunun ardından okunan İstiklal Marşı ile etkinlik sona erdi.

ANTALYA

Antalya'da Antalya Liman Başkanlığı, İMEAK Deniz Ticaret Odası (DTO) Antalya Şubesi Başkanlığı ve TMMOB Gemi Mühendisleri Odası Antalya Şubesi Başkanlığı temsilcileri tarafından Atatürk Anıtı'na çelenk konuldu.

Bir dakikalık saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından tören protokol üyeleri Kaleiçi Yat Limanı'ndan hareket eden Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı bot ile denize açıldı.

Protokol Üyeleri burada Liman Başkanlığı tarafından hazırlanan çelenk denize bıraktı.

Bu arada Port Akdeniz'e bağlı tankerler sirenlerini çaldı ve su gösterisi yaptı.

YALOVA

Yalova'da her yıl çeşitli etkinliklere sahne olan Denizcilik ve Kabotaj Bayramı bu yıl sal-

gın nedeniyle sessiz sedasız kutlandı.

Tedbirler kapsamında sadece Yalova Valisi Muammer Erol ve sınırlı sayıda protokol mensubunun katıldığı bir törenle denize çelenk bırakıldı.

TEKİRDAĞ

Tekirdağ'da denize çelenk bırakılarak, römorkörlerle özel gösteri düzenlendi.

MERSİN

Mersin'de corona virüs önlemleri çerçevesinde, sınırlı katılım ve sade bir törenle kutlandı.

BAKAN'DAN MESAJ

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Kabotaj hakkının Cumhuriyetin kuruluşundan sonra elde edilen en önemli başarılarından biri olduğunu söyledi. Bakan Karaismailoğlu, 1926 yılında çıkarılan Kabotaj Kanunu ile birlikte Türkiye'nin karasularında egemenlik ve bağımsızlığının ilan edilmiş olduğunun altını çizdi.

Karaismailoğlu "Ülkemiz tersanelerinde farklı cinslerde ürettiğimiz yeni gemilerin 2020 yılı itibarıyla millilik oranı yüzde 40-60 arasında değişmektedir. Hedefimiz yeni inşa gemilerde yerlilik oranını yüzde 60-80 bandına yükseltmektir" ifadelerini kullandı.

KABOTAJ KANUNU

20 Nisan 1926 tarihinde kabul edilmiş olan Kabotaj Kanunu, 1 Temmuz 1926'da yürürlüğe girmiş ve bu kanun, "Türkiye limanları ve sahilleri arasında yük ve yolcu taşınması ile kılavuzluk ve römorkaj hizmetleri, Türk vatandaşları ve Türk bayrağı taşıyan gemilerce yapılır" hükmünü getirerek daha önceden yabancılar için açık olan bu faaliyetleri sadece Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının yapabileceğini belirtiyor. Bu nedenle her yıl 1 Temmuz günü "Denizcilik ve Kabotaj Bayramı" olarak kutlanıyor. 🐟

Nerede Kalmıştık

... (1. syf devamı)

"Koronavirüsle Mücadele Eşgüdüm Toplantısı" sonrası açıklanan ve koronavirüsün etkileri nedeniyle alınan ekonomik önlemler kapsamında, bu süreçte Sür-Koop olarak balıkçılarımızın sıkıntılarını biraz olsun çözebilmek için Cumhurbaşkanımıza, Bakanlığımıza ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüze aşağıda sıraladığımız müracaatlarımız olmuştur;

• **Süresi dolacak olan balıkçı gemileri ve kişilere ait ruhsat teskerelerinin geçerlilikleri devam etmek üzere vize işlemlerinin 3 ay ertelenmesi,**

• **Genel av yasağının uygulandığı 15 Nisan 31 Ağustos 2020 Tarihleri arasındaki dönemde, indirimli akaryakıt uygulamasından devam edebilmeleri için "Özel Tüketim Vergisi İndirilmiş Yakıt Alım Belgesi" alma zorunluluğunun, 1 Mayıs 2020 tarihinden itibaren başlatılmasını,**

• **Yeşil Ruhsatlı Balıkçı teknelerine düşük faizli krediler verilmesi, 12 metre altı teknelere kredi için yeşil ruhsatın teminat olarak kabul edilerek kredi verilmesi,**

• **Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt altına alınması ve Desteklenmesi Tebliği ile balıkçılara ödenen 1.000 TL'nin bu süreçte 2.500 TL'ye çıkarılması,**

Gibi maddeleri Cumhurbaşkanlığına, Tarım ve Orman Bakanlığına ve Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüze sunduk.

Sunmuş olduğumuz bu maddeler içerisinde, onaylanan ve hayata geçirilenler olduğu gibi, destekleme ücretlerinin ve diğer maddelerin de üzerinde çalışma yapıldığı duyularını almış bulunuyoruz.

2020 yılına girerken, **1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu, 22 Kasım 2019'da TBMM'den geçerek**, 48 yıl sonra kanunlaşmıştır. Tüm balıkçı camiası bu kanunun çıkmasını sevinçle karşılamış, büyük bir heyecanla uygulamaları beklemeye başlamıştır. Kanunumuzun çıkmasında emeği geçen herkese çok teşekkür ediyoruz. Biliyoruz ki; kanunun çıkmasının yanında, Su Ürünleri Yönetmeliği, Balıkçı Barınakları Yönetmeliği ve 5/1 No.lu Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğin de çıkması gereklidir. Fakat Koronavirüs (COVID-19) salgını nedeniyle 7 ay geçmesine rağmen, yönetmelikleri ve tebliğleri çıkaramadık. Konu ile ilgili toplantılar pandemi sürecinin etkisi ile ertelendi. Bu sebeple,

Ramazan ÖZKAYA
SÜR-KOOP Genel Başkanı

kanunun çıkmasıyla yaşamış olduğumuz heyecanımızı ve umudumuzu kaybetmeye başladık. Bunun en güzel örneği; kanunun çıktığı günlerde, kaçak avcılık ve şebeke avcılığı durma noktasına gelmiş, belgesiz tekneler balığa çıkmaya cesaret edememişlerdi. Ancak gelinen noktada bazı illerimizde kaçak avcılık ve şebeke avcılık yapanlar cesaret kazanarak bıraktıkları yerden devam etmeye başlamışlardı. Bu da gösteriyor ki, sadece kanunlar yetmiyor. Acilen yönetmelikler ve tebliğler de çıkarılarak uygulamaya konulmalı ve denetimler aralıksız devam etmelidir. Neyse ki tüm dünyanın da izlediği bir sistemle internetten toplantıları gerçekleştirebilir hale geldik ve Bakanlık görevlilerinin oluşturduğu 'İstisare Kurulu Toplantısı'nı, Merkez Birliğimiz, Bölge Birliklerimiz ve isteyen balıkçılarımızın da katılımıyla 25 Haziran 2020 tarihinde ZOOM platformu üzerinden gerçekleştirdik.

Umudumuz çok kısa sürede yönetmeliklerin ve tebliğlerin çıkarılmasıdır. Özellikle Su Ürünleri Yönetmeliği ve Balıkçı Barınakları Yönetmeliğinin acilen çıkarılması bizler için önem arz etmektedir.

Sürdürülebilir avcılık için kota ve bölgesel balıkçılığa geçilmeli, koruma alanları çoğaltılmalı, yakalanan balıkların tümü kayıt altına alınmalı, yakalanan balıkların büyük kısmı insan gıdası olarak kullanılmalıdır.

45 Metre gırgır ile 15 metre gırgırın aynı şartlarda avlanması gözden geçirilmeli, karasularımızdaki avcılıkta kullanılan teknelerin daha fazla büyümesine müsaade edilmemeli, denetimlerin kesintisiz devam etmesi için Su Ürünleri Mühendislerinin Bakanlık'ta istihdamı çoğaltılmalıdır.

Mutsuz olabiliriz, huzursuz olabiliriz ancak umutsuz olamayız! 🐟

SÜR-KOOP HABER

İmtiyaz Sahibi ve Yayınlayan

S.S. Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Adına

Ramazan ÖZKAYA

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ayşegül TAŞDEMİR

Genel Yayın Yönetmeni

Reyhan ALACAYAKA

Haber Müdürü

Erdoğan KARTAL

Grafik-Tasarım

Ayhan ELMALIPINAR

Merkez Adres: Konur 2 No:54/8 Bakanlıklar /ANKARA

Tel: 0312 419 22 88 • Faks: 0312 419 22 89

www.sur.coop • info@sur.coop • sur_koop@yahoo.com.tr

Yayın Türü: Yaygın Süreli Yayın - Temmuz 2020 - ANKARA

Baskı: Pozitif Matbaacılık ve Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Çamlıca Mh. Anadolu Bulvarı 145. Sk. 10/19 Yenimahalle/ ANKARA

Tel: 0312 397 00 31

Yazıların sorumluluğu yazarlara, ilanların sorumluluğu sahiplerine aittir.

5/1 Nolu Tebliğ Düzenlemeleri Kapsamında Yapılan İstişare Toplantısı

5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ Düzenlemeleri Kapsamında Yapılan İstişare Toplantısı 25 Haziran 2020 tarihinde gerçekleştirildi.

300 kişinin üzerinde katılımın sağlandığı toplantıya; Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Mustafa Altuğ Atalay, Genel Müdür Yardımcısı Turgay Türkyılmaz, Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Nuri Yılmaz, Avcılık Daire Başkanı Melih Er, SÜR-KOOP Merkez Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Özkaya, SÜR-KOOP Merkez Birliği Su Ürünleri Mühendisi Mine Canikli, SÜR-KOOP Bölge Birlik Başkanları, Dem-Bir Başkanı Ali Güney, Tarım İl Müdürlükleri yetkilileri, Akademisyenler, Kamu Kuruluşları, Araştırma Enstitüleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör Temsilcileri ve kooperatif ortakları "Zoom" aracılığıyla katıldılar. (Zoom: Telekonferans, uzaktan çalışma, uzaktan eğitim ve sosyal ilişkiler için internet üzerinden kullanılan yazılım platformu.)

Açılış konuşmasını Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Mustafa Altuğ Atalay tarafından gerçekleştirilen; 5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ Düzenlemeleri toplantısına katılan katılımcılar; kendi bölgelerinde karşılaşıldıkları sorunlara çözüm önerilerini dile getirdiler.

5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ 2020- 2024 tarihleri arasında geçerli olacak. Tarım ve Orman Bakanı Yardımcısı başkanlığında kararlar tekrar gözden geçirilerek, Tarım ve Orman Bakanımıza sunulacak. Tebliğ Düzenlemeleri Bakanımızın onayı ile Resmi Gazete'de yayınlanarak uygulamaya geçirecek.

"Akdeniz Bölgesinde Av Sezonu Başlangıç Tarihleri, Teknelerde Su Üstü Radarları, Denizlerde Misina Ağı Kullanımının Serbest Bırakılması, Su Ürünleri Avcılığına Kapatılacak Alanlar, Doğu Akdeniz de El Gırgırı İstinasının Kaldırılması, Doğu Akdeniz de Kırmızı Karides Avcılığı, Yardımcı Gemi Kullanımına Yönelik Düzenleme, Gırgır Avcılığında Kullanılan Elektrikli Sistem, Nakil Belgesi Düzenleme, Dil ,Pisi Balığı Avcılığında Zaman Yasağına İlişkin Düzenleme, Akya, Sarıkuyruk ve Lambuka Avcılığına İlişkin Düzenleme, Böcek ve İstakoz avcılığına İlişkin Düzenleme, Karavida Avcılığına İlişkin Düzenleme, Ahtapot Avcılığına İlişkin Düzenleme, Barbunya, Tekir Balığı Avlanabilir Boy Uzunluğuna İlişkin Düzenleme, İstavrit balığının avlama boyu 13 cm 'den 12 cm 'ye düşürülmesi, Karadeniz'de Çapa Avcılığı için Orta Su Trolüne Verilen Av Sezonu Sonundaki 1 Aylık İstisnanın Kaldırılması, Marmara Denizi'nde Adalar Bölgesi Yer Yasağı, Gırgır Avcılığında Derinlik Yasağı Düzenlemesi" toplantıda ele alınan, konuların ana başlıklarını oluşturdu.

Bu maddeler ile ilgili önerileri hem "zoom" aracılığıyla katılan, hem de toplantı salonunda bulunan katılımcılar görüşlerini dile getirdiler.

SÜR-KOOP Genel Başkanımız Ramazan Özkaya ve Bölge Birlik Başkanlarımız açıklanan konular üzerinde kendi fikirlerini ve önerilerini ayrıntılı olarak beyan ettiler. Bölge Birlik Başkanlarımız da ayrı ayrı söz alarak sıralanan maddeler üzerinden kendi bölgeleri adına uygun olacak önerilerini, taleplerini dile getirdiler.

"Kuyruğunu Getir 5 TL'yi Götür"

Balıkçılar, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın istilacı ve zehirli bir tür olan balon balığı için "Kuyruğunu getir 5 TL'yi götür" projesinin uygulamaya geçmesini bekliyor.

2000'li yıllarda, Akdeniz sahillerine Kızıl Deniz'den geldiği düşünülen ve kısa sürede istila ettiği bölgelerdeki diğer canlıları yok eden Balon balığı Ege ve Akdeniz Bölgesi balıkçıların korkulu rüyası. İstilacı Balon balığı ve aslan balığı ile ilgili, mağdurların az da olsa yüzünü güldüreceği düşünülen "Kuyruğunu getir 5 TL'yi götür" projesine start vermiş, fakat daha sonra Covid-19 virüsü tedbirleri kapsamında proje için durdurulma kararı alınmıştı.

Antalya Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği Başkanı Cengiz Balta, bir balıkçının günlük 150 kilo tutabileceğini belirterek, avlanma yasağı ve koronavirüs salgını nedeniyle balıkçılarımız çok zor bir süreçten geçtiklerini belirtti.

Bölgede balıkçılık ile yaşamını sürdüren 1200 ailenin olduğunu, dolaylı olarak da 6 bin kişinin sektörden ekmek yediğini belirten Cengiz Balta, "Bir balıkçı, çelik misinayla balığın dişinin kesemeyeceği bir olta ile günde 150 kg kadar balon balığı yakalayabilir. Tanesi 5 TL'den de yaklaşık 150 TL para alabilir" dedi.

Antalya Yeni Liman Su Ürünleri Balıkçı Kooperatifi ortağı İlhan Kaplan da "Boşta kalan balıkçı bu işe koşar, iyi bir proje. 100 tane balık tutarsan 500 lira. Nerede kazanacaksın bu parayı?" diye konuştu.

Akdeniz Üniversitesi (AÜ) Su Ürünleri Fakültesi'nden Prof. Dr. Mehmet Gökoğlu, bölgede 7 türde balon balığı olduğunu, mücadelenin belli bir ölçüde olacağını söyledi. Balığın Akdeniz ekosisteminde olduğunu, etinin değerlendirilme şeklinin araştırılması gerektiğini vurguladı.

Prof. Dr. Gökoğlu şöyle konuştu: "Böyle bir tedbir aldığımızda, İsrail, Suriye aldı mı? Lübnan aldı mı, Yunanistan, İtalya, Mısır aldı mı? Buna da bakmak lazım. Bizim kıyılarımızda belli bir seviyeye çektik, ama bitmez. Ekosisteme girdi. Bunu değerlendirmemiz lazım" dedi.

Gökoğlu şunları aktardı; "Denizlerimizde aşırı balon balığı var. Kuyruk başına hesaba gittiğimizde bin tane tutan da olur, 300 tane tutan da olur. Çıkan avcı teknesine göre 5 ton tutulabilir, fena rakam değil tabi. Kuyruk başına 5 lira verilince herkes balıkçı da olacaktır. Nisan ayı ortasındaki av yasağı bu projeyi etkilemez. Küçük balıkçılar ve tekneler ava çıkar.

Balon Balığı, Türkiye'de Akdeniz, Ege, Marmara bölgesinde görülmekle birlikte genellikle yosunlu bölgelerde yaşıyor. Halk arasında Balon Balığı olarak anılan bu tür, Kirpi Balığı ismiyle de biliniyor. Genellikle deniz diplerinde yaşayan bu tür, etinin zehirli olması ve kendini tehlike altında görmesi halinde şişmesiyle dikkat çekiyor. Dipte yatarak başının üstündeki gözleri ile küçük canlıları veya balıkları görüp avlar. Nisan - Mayıs aylarında kışladıkları derin sulardan sahillere, bazen de acısı bölgelerine sokulup Temmuz-Eylül arasında üreme yaparlar.

Yavrular önce planktonlarla daha sonra omurgasızlarla beslenir. Özel avcılığı yapılmadığı için ekonomik değeri azdır. Eti zehirlidir. İşgalci bir balıktır. Bazı türleri yerli balıkların neslini tehdit eder. Oltaları kopardığı için balıkçıların en kötü kabuslarından birisi olmuştur.

Balon balıklarının yayılmasıyla ilgili olarak yapılan bilimsel araştırmalar deniz kaynaklı güçlü bir organik zehir taşıdıkları saptanmıştır. (Kaynak: Deniz Haber Ajansı)

Balıkçıların Korkulu Rüyası İhracat Ürünü Oldu

Adana'nın Karataş ilçesindeki Akyatan Lagünü'nden çıkarılan ve bir dönem ağları yırtıkları için balıkçıların "korkulu rüyası" haline gelen mavi yengeçler, artık ihracat ürünü oldu

Bölgedeki balıkçıların lagünden yakaladığı, rengi ve boyutuyla dikkati çeken mavi yengeçler, yurt içindeki turistik tesislerin yanı sıra Çin, Japonya, Hindistan ve Hollanda'ya gönderiliyor.

Mavi yengeçlerin eti gıda sektöründe, kabukları da kozmetik sanayisinde kullanılıyor.

Yetkililer Seyhan ve Ceyhan ırmaklarının Akdeniz'e döküldüğü bölgede oluşan Akyatan Lagünü'nün 15 bin hektar büyüklükte olduğunu, 5 bin 500 hektarının sulak alanlardan oluştuğunu, burada balık çeşitlerinin yanı sıra havyar ve mavi yengeç bulunduğunu ifade ediyorlar.

Mavi yengecin kilogram fiyatının 4-6 lira, bu rakamın yurt dışında 8 avroya kadar çıktığı vurgulanıyor.

"Değerli bir protein kaynağı"

Çukurova Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Balıkçılık Temel Bilimler Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Canan Türel de ana vatani Atlantik Okyanusu olan mavi yengecin uzun yıllardan bu yana Akdeniz'de de görüldüğünü ifade etti.

Türel, Doğu Akdeniz'deki lagünlerde geniş popülasyonlar oluşturan mavi yengecin iç piyasada az bilinmesine karşın yurt dışında fazlaca tercih edildiğini söyledi. Mavi yengeç etinin yüzde 15 protein içerdiğine dikkati çeken Türel, "Mavi yengeç, değerli bir protein kaynağı olup yağ içeriği de oldukça düşüktür. İnsan besini dışında kullanımı yanında atık denebilecek yengeç kısımları kabuk ve iç organlar fazla miktarda protein ve mineral içermeyle kümes hayvanları ve balıklar için yem olarak da kullanılmaktadır. Kabuklarından elde edilen kitin, kitosan ve türevleri tekstilde, gıda sanayisinde, medikal ve kozmetik gibi alanlarda kullanılmaktadır." 🐟

Türkiye'nin Tek Deniz Canlıları Müzesi Ziyaretçilerini Bekliyor

İstanbul Beylikdüzü'nde; devasa büyüklükteki köpek balıkları, vatoz ve orkinoslar başta olmak üzere mumyalanmış binlerce deniz canlısının yer aldığı Deniz Canlıları Müzesi'nde yeni süreçte yeniden kapılarını ziyaretçilerine açtı.

Beylikdüzü'ndeki Deniz Canlıları Müzesi'nde 41 tondan fazla mumya balık var

Müzenin kurucusu Balıkçı Kenan Balcı yaptığı açıklamada, A'dan Z'ye bütün mumya balıkların restore edildiği müzede, farklı türlerde 20 tır dolusu balık bulunduğunu söyledi.

Dünyada ilk, Türkiye'de tek olma özelliği taşıyan, her türden deniz canlısının mumyalanarak konulduğu müzede, yılda iki kez müzede balıklara bakım yapıldığını anlatan Balcı, bu sayede, sergilenen balıklarla 300 yıl boyunca hatıra fotoğrafı çektirebilmenin mümkün olduğunu dile getirdi.

Müze Ücretsiz Hizmet Veriyor

50 gramlık hamsiden 1 ton 200 kiloluk orkinosa ve 800 kilogramlık köpekbalığına kadar toplamda 1500 deniz canlısının mumyalanmış halde müzede yer aldığını anlatan Balcı, müze-

nin öğrencilerin ve vatandaşların, denizlerden çıkan ürünleri tanımaları için ücretsiz olarak hizmet verdiğini belirtti.

Müzenin haftanın yedi günü ziyarete açık olduğunu hatırlatan Balcı, şunları kaydetti: "Denizlerimiz tükenmeyen madenlerimizdir, ekmeden biçtiğimiz tarlalardır. Bunu herkes bilsin. Denizlerimizin ne kadar değerli olduğunu, denizlerimizden hangi ürünlerin çıktığını görsünler, birebir dokunabilsinler ve balıklarımızın ne kadar önemli besin kaynağı olduğunu bilsinler diye bu hizmeti veriyoruz."

Balık, doğal ilaçtır. Bu doğal ilacı tanıtabilmek için ülkemiz sularında çıkan balıkları teker teker halkımıza anlatmaya çalışıyoruz. Öğretmenler, dersleri uygulamalı olarak işleyebilsinler diye bu müzeyi kurduk, 30 senedir de devam ediyoruz. 2000 metrekaresi kapalı olmak üzere, toplam 4000 metrekaresine alanda bu balıklarımız sergilenmeye devam ediyor."

2019 Yılı Su Ürünleri İstatistik Verileri Paylaşıldı

Türkiye İstatistik Kurumu, 2019 yılına ilişkin su ürünleri istatistik verilerini paylaştı. Kişi Başı Su Ürünleri Tüketimi Arttı

Açıklanan verilere göre su ürünleri üretimi geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 33,1 yükselerek 836 bin 524 ton oldu. Üretimin yüzde 44,8'ini avcılık yoluyla elde edilen deniz balıkları, yüzde 6,8'ini avcılık yoluyla elde edilen diğer deniz ürünleri, yüzde 3,8'ini avcılık yoluyla elde edilen iç su ürünleri ve yüzde 44,6'sını yetiştiricilik ürünleri oluşturdu. **Su ürünleri avcılığı söz konusu dönemde yüzde 47,5, yetiştiricilik üretimi**

yüzde 18,7 arttı. **Avcılık yoluyla yapılan toplam üretim 463 bin 168 ton** olurken, yetiştiricilik üretimi ise 373 bin 356 ton olarak hesaplandı. Deniz ürünleri avcılığı yıllık bazda yüzde 52, iç su ürünleri avcılığı yüzde 4,8 yükseldi.

Kişi Başı Su Ürünleri Tüketimi Arttı

Deniz balıklarının türlerine göre dağılımı incelendiğinde, **hamsi 262 bin 544 tonla en yüksek miktarda avlanan balık** oldu. Bunu 38 bin 78 ton ile çapa ve 19 bin 119 ton ile sardalya takip etti. Kişi başına ortalama su ürünleri tüketimi 2018 yılında 6,14 kilogram olurken, 2019 yılında yüzde 2 artarak 6,26 kilograma yükseldi.

Yasa Dışı Avcılığa Ağır Ceza

Sahil Güvenlik Komutanlığı, 2020'nin ilk 6 ayında 1549 kişiye, yasa dışı avcılık faaliyetinden dolayı para cezası uyguladı.

Denetimlerde ayrıca, yasa dışı avcılıkla elde edilen yaklaşık 600 kasa su ürününe el konuldu, yaklaşık 1,5 ton canlı deniz patlıcanı ile 1 ton canlı akivades denize iade edildi, avlanma ruhsatına sahip olmayan ve kurallara uygun avlanmayan 71 adet

gemiye el konularak mülkiyeti kamuya geçirildiği belirtildi.

"2019 yılının ilk altı ayında yasa dışı su ürünleri avcılığı faaliyetinde bulunan 3 bin 262 kişi sayısı 2020 yılında 1549'a, uygulanan 11 milyon idari para cezası ise 6 milyon 550 bin liraya düşmüştür." açıklaması yapıldı.

Dünya Balıkçılığının Durumu

Gıda ve Tarım Organizasyonu FAO'nun 2020 raporunda ifade edilen avcılık ve yetiştiricilikle ilgili değişimlerden; Artan avcılık ve yetiştiricilik miktarı, sucul kaynaklı gıda arzının artması anlamına gelse de ekosistem ve gelecek için riskler taşımaktadır.

Bu riskleri iki ana grupta toplayabiliriz:

- Balık stokları üzerinde oluşan aşırı avcılık baskısı, bu stokların sürdürülemez hale gelmesine neden olmaktadır.

- Yetiştiricilikten kaynaklı meydana gelen üretim artışı gerek karbon ayak izi gerekse de balık yemi için gerekli olan balık unu talebinin artmasına, bunun da besin zincirinin daha alt basamaklarında olan ve üst basamaklar için taşıyıcı kolon işlevi gören stokların sürdürülemez düzeyde avlanmasına neden olmaktadır.

Her iki durum da uzun erimde doğrudan ve dolaylı olarak tüm bir ekosistemin sömürden kaynaklı bir krizle karşılaşmasına neden olabilir potansiyeli taşımaktadır.

Fotoğrafçı Kyle LaFerriere tarafından Gana'da çekilen fotoğraf, dünya balıkçı filosunun önemli bir kısmını oluşturan ve küçük ölçekli kıyasal balıkçılık yapan balıkçıların önemini resmediyor. Birkaç veriyle bunu anlatmaya çalışayım.

Küresel avcılık filosunun yaklaşık sadece %5'ini oluşturan motorlu ve 12m'den büyük balıkçı tekneleri, dünya balıklarının %75'ten fazlasını avlıyor. Balıkçılıktan geçinen popülasyonun %75'ten fazlası ise küçük ölçekli balıkçılıkla geçimini sağlıyor. Hani hep bahsedilen dünya kaynaklarının çoğunluğunu seçkin azınlığın tüketmesi meselesi var ya, işte o durum balıkçılık için de geçerli.

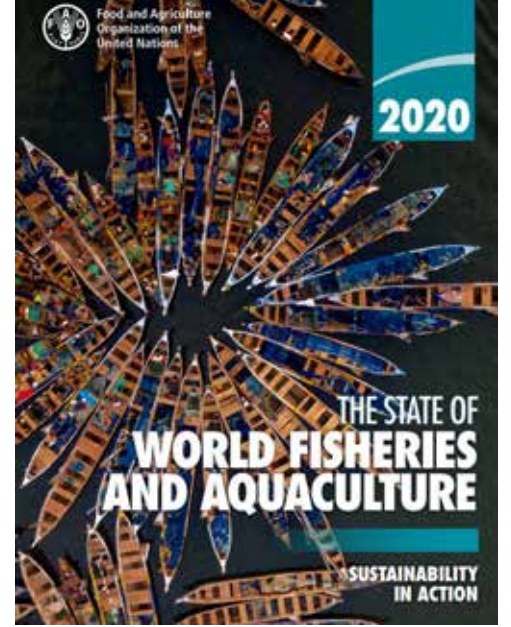
Yani sürdürülebilir balık üretiminde anahtar rol oynayan küçük ölçekli balıkçılar, bir nevi endüstriyel balıkçılık faaliyetlerinin baskısı altında eziliyor. Bu ezilmeye otoritelerin aldıkları kararlar da destek oluyor. Hatırlarsanız, geçen yıl Türkiye'de daha çok küçük ölçekli balıkçıların avlandığı ve aynı zamanda balık stoklarının da üreme ve beslenme alanı olan kıyasal alanlar, büyük ölçekli gırgır balıkçıların avcılığına açılmıştı. Lobisi güçlü olanlar yönetiminde etkili olabiliyor.

Balık değil, balık unu üretimi artıyor

FAO'nun raporunun alt başlığında yer alan sürdürülebilirlik vurgusunun, küçük ölçekli balıkçı grubunun fotoğrafıyla birlikte kapağa taşınmasının nedeni de işte tam olarak bu! Yani sürdürülebilir bir çevre! Bunun için de küçük ölçeklilik! En azından ben öyle anlamlandırıyorum. Sürdürülebilir bir doğal çevre için de büyüme ve üretim artışı yerine küçülme ve sürdürülebilir olarak iştah azaltımı şart. Yani sürdürülebilirliği, küçülmeden yana kullanmanın gerekliliği...

Balık üretimindeki artışın ana kaynağı olan endüstriyel balıkçılığın Türkiye'de olduğu gibi gerek devlet desteği gerekse de kural tanımaz büyümeyle tüm üretimi domine etmesi, maalessif balık tüketiminde artışa neden olmaktadır. Çünkü balık üretim artışına hem Türkiye'de hem de dünyada neden olan türler, balık unu/balık yağı sektörünün kullandığı türler. (Peru hamsisi, krill, çapa, vb.). Diğer türlerin üretiminde meydana gelen artışlar ise oldukça sınırlı ve hatta düşüş eğiliminde. Aslında balık fiyatlarında düşüşe neden olması beklenen bu yemlik balık üretimi artışının her nedense fiyatlarda kayda değer bir azalış meydana getirmemesi, akıllara kardan zarar etmek istemeyen sermayenin tutumunu getiriyor. Her sektörde olduğu gibi kar etmek en önemli faktör.

FAO raporundaki balık fiyat endeksi de tam olarak bize bunu söylüyor. Balık fiyatları, yıllar içinde av miktarı artsa da düşmek yerine artış eğiliminde. Zaman zaman fiyatlarda düşüş

gerçekleşmiş olsa bile (2008-2009 gibi) nede- ni balık üretimi değil ekonomik krizler!

Benzer bir artış eğilimi Türkiye için de geçerli. Her yıl çıkartılan destekler ve yapılan vergi muafiyetleri üreticilerin karını arttırırken ne balık fiyatlarında azalış ne de balık tüketiminde kayda değer bir artış meydana gelmemiştir. Mevsimsel süreçler nedeniyle meydana gelen avcılık artışını hanesine başarı olarak yazanlar ve bunun reklamlarıyla algı üretenler, asıl artışın üreticinin ihracattan elde ettiği karda olduğunu ve iç pazara oldukça pahalı olarak giren balıkların tüketiminde olmadığını gizlemeye çalışmaktadırlar. Çünkü indirimi ve desteği kapalı üretici sınıfı, iç piyasaya ucuz balık sunmak yerine ihracata yönelmek suretiyle kendilerine gösterilen ayrıcalığı fırsata çevirmekle meşgul oluyor. Çünkü para tatlı...

Bu açık seçik ortadayken balık tüketiminde artış sağlamanın tekel haline gelmiş üreticiye destek vermekle gerçekleşeceğini zannetmek ise amacı açık ediyor (tüketiciye ucuz balık sağlamak değil). Her ne kadar herkes balık yessin sloganıyla yapılan reklamlar olsa da, geçtiğimiz üç aylık süreçte, piyasada daha önceleri iki misli fiyata satılan balıkların bir anda yarı fiyatına satılmasının altında başka bir neden yatıyor. Çünkü koronavirüs nedeniyle neredeyse sıfırlanan ihracat, elde kalan balıkların satılmasını gerektiriyor. Bunun için de ilk hedef iç piyasa. Nasıl ki ihracattan dönen mallar iç piyasaya zaman zaman ucuz fiyattan sürüyorsa, burada da benzer bir durum söz konusu. Yani aman üretici mağdur olmasın. İyi de aynı üretici madem bu kadar ucuza balık satabiliyor ve bundan da kar edebiliyorsa neden bunu yıl sathına yaymıyor? Cevabı basit! Kimse karından zarar etmek istemiyor. Yani varsa yoksa üreticinin karı. Balığın ve vatandaşın ihtiyacı söz konusu bile değil...

...Balık tüketimi ekonomik olduğu kadar kültürel bir olgudur. Öyle bir iki reklamla tüketici davranışının değişeceğini zannetmek yanılsamadan başka bir şey değildir. Bu durumu bir bütün olarak ele almak gerekmektedir. **FAO'nun raporundan da anlaşılacağı gibi, balık stokları tükenmekte ve yetiştiricilik sektörünün de sürdürülebilirliği gün geçtikçe ortadan kalkmaktadır. Bu amaçla endüstriyel balıkçılığın hacminin küçültülmesi, küçük ölçekli balıkçılığın teşvik edilmesi ve küçük ölçekli balıkçıların da bu anlamda bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Benzer bir durum balık yetiştiriciliği için de geçerlidir. Aile işletmelerinin rekabet edemediği devasa üretim hatlarının uzun erimde balık stoklarına da balık tüketimine de etkisi hep negatif olacaktır.** Kaynak: (Sedat Gündoğdu - Yeşilgazete)

İstanbul'da Trol Avcılığına Önlem...

İstanbul Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, su ürünü kaynaklarının yapay resifler (anti-trol ve yapay resifler) ile korunması ve geliştirilmesi için harekete geçti.

Müdürlüğün deniz dibinin trol ağlarla kaçak olarak taranarak balık üreme alanlarının bozulmasını önlemek için açtığı ihale sonuçlandı. İhaleye tek geçerli teklif veren, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) şirketlerinden İSTON üstlendi. İhale kapsamında 420 adet yapay resif, 36 adet anti-trol resif alınacak. Yapay resifler korunması istenen bölgelerde deniz tabanına yerleştirilecek.

Yasak olmasına karşın bir türlü önlenemeyen trol ile kaçak balık avcılığı için yeni önlemler alınıyor. Yapay resif önlemi önceki yıllarda İzmir, Altınoluk, Yalova, Antalya gibi bölgelerde kısmi olarak uygulanmış olmakla birlikte İstanbul'da ilk kez, yapay resif alımı için ihale açıldı. İstanbul Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün ihalesinde, yapay resif alımı ihalesinin teknik şartnamesinde işin amacı şöyle açıklanmıştı.

- Belirlenen koordinatlara yerleştirilecek olan resiflerin, yerleştirildiği alan ve çevresinde balık biokütlesini arttırması.
- Yapay resif kompleksinde korunan ve büyüyen yavru balıkların belli bir süre sonra çevredeki balıkçılık sahalarına dağılarak av vermesi.
- Ortamdaki biyolojik çeşitliliği arttırarak, dünya ülkelerince milli servet olarak görülen gen havuzuna katkı sağlaması.
- Yasadışı balıkçılık operasyonlarının engellenmesi.
- Ülkemiz için azalan canlı deniz kaynaklarının korunması, sürdürülebilir balıkçılığa ve ekonomimize katkısı gibi çok büyük faydalar sağlaması beklenmektedir.”

3 Ayda Teslim Edilecek

Tarım ve Orman İl Müdürlüğü'nün açtığı ihaleyi, ihaleye tek geçerli teklif veren, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) şirketlerinden İSTON üstlendi. İSTON, betondan üretilecek 420 resif ve 36 adet anti-trol resif imalatının 1 milyon 55 bin 400 TL'ye yapacak. Resiflerin her biri, kenar uzunluğu 120 santimetrelilik küp şeklinde olacak. İçi boş olacak resifler C40 ha-

zır beton ve demir donatı ile imal edilecek. Her bir resif bin 560 kilogram ağırlığında olacak.

Mayın/Anti-Trol Resifler

Anti-trol resifler ise kaideli silindir şeklinde olacak. Trol ağlar için asıl mayın vazifesi görecektir. Anti-trol resiflerin uzunluğu 185 santimetre uzunluğunda olacak. Bir kenarın uzunluğu 180 santimetre olan kare şeklindeki beton kaide üzerine oturacak olan silindir betonun uzunluğu ise 160 santimetre olacak ve bir birini 90 derece kesen iki demir boynuzu olacak. Trol ağlar için caydırıcı olacak olan anti-trol resiflerin her birinin ağırlığı ise 5 bin 260 kilogram olacak.

İSTON üreteceği yapay resifleri Maltepe sahilinde, Şehir Hatları İskelesinde bulunan Tarım ve Orman Müdürlüğü'ne ait gemiye, vinç yardımı ile yükleyecek. Resiflerin teslimi 3 ayda tamamlanacak. Deniz tabanına yerleştirilecek olan resiflerin Tarım ve Orman Müdürlüğü'ne ağustos ayı sonuna kadar teslim edilmesi planlandı.

Rusya'da Don Nehri'ne 12 Yıl Sonra İlk Kez Beluga Balığı Yavruları Bırakıldı

Koruma altındaki balık türünün nüfusunun artması için Semikarakorsk bölgesinde 3 gram ağırlığında yaklaşık 70 bin beluga balığı suya ile buluşturuldu.

Semikarakorsk bölgesinde Don Nehri'ne son 12 yıldır ilk kez beluga balığı yavruları bırakıldı. Bırakılan grup içinde 70 bin beluga balığı yavrusu yer aldı.

Yavrular 2001'de bir çiftliğe bırakılan balıklarla üretildi. Mayıs ayında yumurtadan çıkan yavrular şu anda 30 günlük.

Yavrular, hayatta kalma olasılıklarının artırılması amacıyla akıntı yönünde bırakıldı. Balıklar Don Nehri'nden Azov Denizi'ne, oradan Karadeniz'e yüzecek.

Yavruların doğal ortamlarına bırakılması süreci devlet kontrolünde gerçekleşiyor. Balıkların yetiştirilmesindeki tüm süreç veterinerler tarafından izleniyor.

'Öncelikli görevlerimizden'

Rusya Federal Su Ürünleri Ajansı (Rosribo-
lovstva) Başkanı İlya Şestakov, "Bu çok kıy-

Dünyada Bir İlk! Vahşi Balık Türleri Akdeniz'in Karakterini Değiştirdi

Mersin Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi İşleme Teknolojisi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Deniz Ayas, 1800'lerin sonunda açılan Süveyş Kanalı nedeniyle Kızıl Deniz'deki tropik türlerin Akdeniz'e geçişiyle dünya tarihinde 'ilk kez' bir denizde değişimin yaşandığını söyledi.

Akdeniz'in tropikleştiğini kaydeden Doç. Dr. Ayas, "Mesela popüler olan balık çeşitlerinin dışında karides türleri, deniz anası türleri gibi çok sayıda tür Akdeniz'de bugün için tropik kökenli olup da vahşi ve istilacı olarak kabul edilenler popülasyon kurup varlığını devam ettiriyor" dedi.

Dünyada insanın tanık olduğu ilk ve tek karakter değiştiren deniz olma özelliği taşıyan Akdeniz'in doğusunda özellikle son 25 yılda tropikleşme yaşıandı. Mersin Körfezi'nin Türkiye'de en hızlı tropikleşmenin yaşandığı yerlerin başında geldiği belirtildi.

Mersin Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi İşleme Teknolojisi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Deniz Ayas, 1800'lerin sonunda Süveyş Kanalı'nın açılmasının ardından 'tropik' türlerin Akdeniz'e geçmeye başladığını belirterek, "Akdeniz tropikleşmeye başladı. Akdeniz, güneydoğusunda Süveyş Kanalı ile Kızıl Deniz'e bağlanıyor. Kızıl Deniz'deki tropik türler de bunun üzerine Akdeniz'e geçmeye başladı. Bu, 1800'lerin sonlarından bugüne kadar ilerleyen bir süreçtir. Dünya tarihinde ilk kez bir denizde değişim yaşanıyor. Bir denizin

karakterini değiştirmesi insanlık tarihinde ilk kez gözlemleniyor. Çünkü bu süreç, yüzlerce yıl sürebilen bir süreç olduğu için bizler insanlık tarihi boyunca ilk kez Akdeniz'in, bir denizin karakter değişimine tanıklık ediyoruz. Bu önemli ve heyecan verici bir durumdur" dedi.

8 Bin 500 Makroskopik Canlı Yaşıyor

Akdeniz'in Avrupa'daki en büyük deniz olduğunu ifade eden Doç. Dr. Deniz Ayas, "Akdeniz'in 23 ülkeye kıyısı var. Akdeniz'de 700 kadar balık türü olan deniz ve aynı zamanda göç geçişi yüksek bir vahşi ekosistemi olarak değerlendirilebilir. Akdeniz'de 8 bin 500 üzerinde gözle görülebilen makroskopik deniz canlısı yaşıyor. Bu nedenle de Akdeniz önemli bir deniz ve ılıman bir karakterdedir. Süveyş Kanalı'nın açıldığı günden bu yana çeşitli balık türleri Akdeniz'e geçiyor. Bu türle buraya gelerek popülasyon kurarak Akdenizli balıklar olmaya başladılar. Mesela popüler olan balık çeşitlerinin dışında karides türleri, deniz anası türleri gibi çok sayıda tür Akdeniz'de bugün için tropik kökenli olup da vahşi ve istilacı olarak kabul edilenler popülasyon kurup varlığını devam ettiriyor" diye konuştu.

'Akdeniz, Önemli Bir Deniz Alanı'

Akdeniz'in kendine özgü türlerinin yanı sıra 'İsepsiyen' olarak adlandırılan Kızıl Deniz'den gelen göçmen türleri de barındırdığına dikkat çeken Doç. Dr. Deniz Ayas, şöyle devam etti:

“Bu göçmen türler Akdeniz’in tropikalleşmesini, tropik bir deniz karakterleşmesini sağlıyor. Burada biz Akdeniz’i 3 ana bölüm olarak ayırabiliriz. Çünkü Akdeniz, çok büyük bir denizdir. Doğu Akdeniz bu tropikleşmede en fazla etkilenen bölgedir. Bu bölge içerisinde de Mersin sahil şeridi de bu tropikleşmenin gözle görülebileceği önemli bir deniz alanı olarak karşımıza çıkıyor.” *Kaynak: TRT Haber*

metli türün nüfusunun artırılması öncelikli devlet görevlerimiz arasında. Beluga balıkları ulusal hazinelerimizden biri, bu çok değerli balık türünü korumak da bizim görevimiz. Bu uzun vadeli bir iş, zira yeniden üreme döngüsü uzun bir süreye yayılıyor” ifadelerini kullandı.

Beluga balıklarını yetiştirme süreci zahmetli ve maliyetli bir süreç, zira erginlik dönemi öncesinde dişi beluga balıklarının 18-20 yıl doğal ortamlarında büyümesi gerekiyor.

16 HAZİRAN 2020

“Kooperatifler Yeni Bir Dünya Kurar”

DÜNYA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFÇİLİĞİ GÜNÜ

KUTLU OLSUN

Balığın Faydaları, ve Coronavirus

Dünyada ve ülkemizde yaşanan, Dünya Sağlık Örgütü'nün de bir pandemi olarak kabul ettiği bu süreçte koronavirüs nedeniyle binlerce, milyonlarca insan bu salgınla mücadele ediyor. Peki, bu dönemde nasıl beslenmeliyiz?

Bilim insanları koronavirüs tedavisi ve iyileşme süreçleri ile ilgili yoğun bir mesai harcıyorlar. Koronavirüs, bağışıklık sistemi zayıf ve kronik hastalıkları olan kişileri daha çok etkiliyor. Bu salgına karşı bağışıklık sistemimizi güçlendirmenin önemli bir kez daha öne çıkıyor.

İnsan vücudu için gerekli besin kaynaklarından birisi de proteindir. Protein bakımından en zengin hayvansal gıdaların başında ise balık gelmektedir. Protein oranı bakımından, tüketmiş olduğumuz gıdaları incelediğimizde balık bu tablonun en başında gelmektedir. Balık insan vücudu için gerekli birçok maddeleri de bünyesinde ihtiva etmektedir. Vücudumuz Omega-3 yağ asidini üretilmediği için bu takviyeyi dışardan almak zorundadır. Omega-3 yağ asidi insan vücudu için önemli bir yere sahiptir.

Balık tüketimini çocukluktan itibaren alışkanlık haline getirmemiz gereken bir besin kaynağıdır ki, anne karnında başlayan yolculuktan itibaren kullanımı ne kadar hızlı bir ivmeyle başlanırsa, meyvelerini ilerleyen yaşlarda alacaktır.

Balığın, insan vücuduna ne gibi faydaları vardır?

Balığın protein bakımından en zengin besin kaynağı olduğunu, vücudun herhangi bölümünde oluşan deformasyonu daha çabuk iyileştirdiğini söyleyebiliriz. Bunun dışında bebeğin anne karnındayken annenin balık tüketimini ne kadar arttırırsa; bebeğin zihin gelişiminde hat-ta boy uzamasına katkılar olabileceği uzmanlar tarafından söylenmektedir. Balıkta bulunan protein ve diğer maddeler; kanser hastalıklarına karşı vücuda kalkan görevi gibi bir rol üstlenerek savunmaya geçmektedir. Bunun dışında balık; kalbimizi koruyor, kemik gelişimini sağlıyor, diyabet riskini azaltıyor, alzheimer oranını düşürüyor ve depresyondan koruyor.

Mine CANIKLI
SÜR-KOOP Merkez Birliği
Su Ürünleri Mühendisi

Bağışıklık sistemine etkileri ve Coronavirus

Dünya Sağlık Örgütü'nün Pandemi olarak kabul ettiği bu salgın sürecinde vücudumuzu birçok dış etmenlere ve mikroplara karşı korumalıyız. Bağışıklık sistemimizi bu dönemde güçlü tutmamız gerekir. Her balığı mevsiminde tüketmemiz gerekir. Balığın; gribe, vücuda girecek enfeksiyonlara gibi birçok hastalığa karşı çok önemli faydaları vardır. Bağışıklık sistemimizi ne kadar iyi tutarsak herhangi bir ilaç ya da antibiyotik kullanmadan vücudu muhafaza ederiz. Üç tarafı denizlerle çevrili bir coğrafyada bulunan ülkemiz olarak çok şanslıyız ve bu şanslardan faydalanmamız gerekir. Haftada en az 2 defa balık tüketimini alışkanlık haline getirirsek birçok hastalıktan ve şu anki bulunduğumuz koronavirüs salgınından kurtulma oranımız o kadar yüksek olur. Doğru zamanda doğru takviyeler, yaşam tarzımızda sağlıklı yaşama dair değişiklikler yapılandırıldığına bağışıklık gücümüzü katlar. 🐟

Okyanus Seviyesinde Felakete Eşdeğer Yükseliş

Bilim insanları, 21. yüzyılda deniz seviyesindeki yükselişin önceden öngörülenden daha fazla olacağını ortaya koydu.

Singapur Nanyang Teknoloji Üniversitesi öncülüğünde yapılan araştırmanın sonuçları; Climate and Atmospheric Science dergisinde yayınlandı. Çalışmaya göre 21. yüzyılda deniz seviyesindeki yükseliş, önceden düşünülenin aksine daha fazla olacak.

Yüzü aşkın önde gelen araştırmacıdan deniz seviyesindeki artışı değerlendirmelerini isteyen ve bu konuda yazılan binden fazla makaleyi analiz eden uzmanlar, Dünya Okyanusu'ndaki seviyenin yükselmesi ile ilgili birkaç farklı senaryo hazırladı.

Kutup bölgesindeki buzulların erimesi etkili olacak

Birçok kişinin beklediği en kötü senaryoda okyanus seviyesinin yüzyılın

sonuna kadar 1.3 metre, bundan sonraki 200 yıl içindeyse 5.6 metre yükselceği ortaya çıktı.

Dünya Okyanusu seviyesinin Arktik bölgede ve Grönland'da bulunan buzulların erimesi nedeniyle önemli ölçüde yükselineceğini öngören bilimciler, sera gazı emisyonunun azalmasının bu süreci yavaşlatabileceğini ifade etti. 🐟

Coronavirüs Nedeniyle Denizlerdeki Canlı Çeşitliliği Artacak!

Yeni tip koronavirüs salgını ile denizlerdeki faaliyetlerin azalmasıyla deniz kirliliğinin kısmen azaldığına işaret eden uzmanlar, uzun vadede biyoçeşitliliğin artacağını belirtiyor.

Dünyayı etkisi altına alan yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını kapsamında alınan tedbirler ve uygulamaya konulan kısıtlamalar, ulaşımdan sanayiye, sağlıktan eğitime, üretimden tüketime kadar birçok alanda hayatın günlük akışını değiştirerek yeniden şekillenmesine neden oldu.

Salgın nedeniyle insanların evlerinde izole bir yaşantıya geçmesiyle sokaklar, caddeler, parklar, ormanlar ve doğal alanlar boş kalırken, ortaya çıkan boşluğu doğal yaşam doldurdu. Çevre ve doğa, bu süreçte adeta yenilenme ve özüne dönme fırsatı buldu.

Ulaştırma ve sanayi sektöründeki çalışmaların büyük ölçüde azaltılması, yollara çıkan araç sayısının düşmesi, çevreye salınan azot dioksit ve kü-kürt dioksit gibi zehirli gazların yoğunluklarının azalmasıyla hava kirliliği düşüşe geçti. Deniz trafiğinin azalması deniz canlılarının rahat dolaşmalarına imha sağladı.

Koronavirüs önlemleri nedeniyle insanların doğadaki varlığı azalırken, sulak alanlardaki flamingo, martı, ördek ve turna gibi su kuşlarının sayısı arttı. Ayrıca, İstanbul boğazı ve sahillerinde de yunuslar görüldü.

Salgın sonrası denizlerdeki kirliliğin kısmen azalması beklenirken, uzmanlar ilerleyen dönemde Türkiye denizlerindeki balık sayısının artacağına ve çeşitlenmesine işaret ediyor.

"Deniz trafiğinin azalması rahat dolaşmalarına yol açtı"

İstanbul Üniversitesi (İÜ) Su Bilimleri Fakültesi Balıkçılık ve Su Ürünleri İşleme Teknolojisi Bölümü Öğretim Üyesi **Prof. Dr. Firdes Saadet Karakulak**, AA muhabirine, koronavirüs salgını öncesi Marmara Denizi'nde Aralık 2019-Mart 2020 tarihleri arasında devam eden bir musilaj olayıyla karşı karşıya olduklarını anlattı.

Balıkçıların "salya veya lez" olarak adlandırdıkları musilaj olayının, "fitoplankton" olarak isimlendirilen tek hücreli bitkisel mikroorganizmaların aşırı şekilde artması sonucunda denizlerde oksijenin azalması olduğunu aktaran Karakulak, bu olay süresince balıkçılık faaliyetinin yapılamadığını belirtti.

Deniz kirliliği ve küresel iklim değişikliğinin bu olayı tetiklediğine işaret eden Karakulak, "Bölgede nüfus, sanayi ve deniz trafiğinin yoğun olması, yarı kapalı bir deniz olan Marmara Denizi'ni olumsuz etkilemektedir. Oksijen seviyelerinde düşüşler var. Söz konusu bu durum, balık ve balıkçılığımızı kötü etkilemektedir. Koronavirüs sonrası deniz trafiğinin azalması, gürültüden olumsuz etkilenen deniz canlılarını, özellikle deniz memelilerinin daha rahat dolaşmalarına yol açmıştır." diye konuştu.

"Oksijenin yükselmesi bazı balık türlerinin geri dönmesini sağlayabilir"

Salgın sonrası deniz kirliliğinin tam olarak ortadan kalktığına söylenemeyeceğini ifade eden Karakulak, "Sanayi ve insan baskısı hala devam etmektedir. Arıtma sistemlerinin yetersiz olması veya maliyetten dolayı tam olarak çalışmaması büyük bir problemdir. Koronavirüs sonrası denizlerde insan faaliyetlerinin azalması, deniz kirliliğini kısmen azaltmıştır fakat diğer faktörler hala devam etmektedir." dedi.

Prof. Dr. Karakulak, "Denizlerin temizlenmesi mutlaka balık sayılarının artmasına yol açacaktır. Bazı balık türlerinin oksijen toleransları yüksektir. Denizlerdeki oksijen seviyelerinin azalması, oksijen ihtiyacı yüksek balıkların bölgeyi terk etmesine yol açar. Ka-

Prof. Dr. Firdes Saadet KARAKULAK
İ.Ü. Su Bilimleri Fakültesi
Balıkçılık ve Su Ürünleri İşleme
Tek. Bölümü - Öğretim Üyesi

radeniz ve Marmara Denizi'ndeki kirlilikten dolayı orkinos, kılıç ve uskumru gibi türler bu denizlerimizi terk etmişlerdir. Denizlerin temizlenmesi, oksijen seviyelerinin yükselmesi, bu balık türlerinin tekrar geri dönmesini sağlayabilir." değerlendirmesini yaptı.

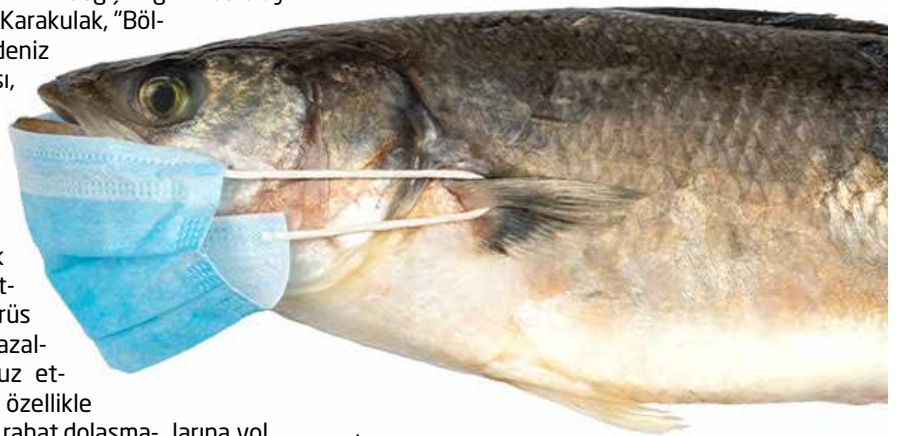
Balık stoklarının azalmasına yol açan diğer önemli bir faktörün balıkçılık baskısı olduğuna dikkati çeken Karakulak, balıkçılık yönetiminde sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik önemli kararların alınması gerektiğini, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun 48 yıldan sonra Kasım 2019'da revize edildiğini, ilgili tebliğ ve yönetmeliklerin de acilen çıkarılmasına ihtiyaç olduğunu vurguladı.

Su kalitesinin bozulmasından bazı türler olumsuz etkilenir"

Deniz canlılarının biyotik ve abiyotik faktörlerin etkisinde olduğunu dile getiren Karakulak, sözlerini şöyle sürdürdü:

Yani su kalitesine etki eden faktörler ve diğer canlılarla etkileşim halindedir. Her bir canlının da toleransı farklıdır. Su kalitesinin bozulmasından bazı türler olumsuz etkilenirken, bazı türlerin daha dayanıklı olduğu görülmektedir. Av-avcı ilişkisi bakımında da bir türün azalması, diğer türleri olumsuz etkiler. Bu karmaşık sistemde ekosistemin bozulmaması oldukça önemlidir. Örneğin, balıkçılar bir türü (orkinos, kılıç, uskumru vb.) denizde çok avladıkları zaman, bu balıkların beslendikleri denizanalarının aşırı çoğaldıkları görülmektedir."

Küresel ısınmanın balıkların göçleri ve üremesi üzerinde etkilerinin bulunduğunu, bu etkinin azalmasının Türkiye'nin etrafını çevreleyen denizlerdeki balıkların başka bir bölgeye göç etmemesini sağladığını belirten Karakulak, bu durumun Kızıldeniz'den Türk sularına gelen birçok türün de azalmasını sağlayabildiğini ve oradan gelen lesepseyen birçok türün, yerli türlerle rekabet ettiğini ve azalmasına yol açtığını aktardı. "Endüstriyel balıkçılar, 15 Nisan itibarıyla yasak döne-

mi- ne girmiştir. Oysa küçük ölçekli balıkçılar için balıkçılık faaliyetinin devam etmesi gerekir. Bu balıkçılık grubu, dünyada da desteklenen ve önemsenen balıkçılık grubudur. İşsizliğin azaltılması ve insanın protein ihtiyacının karşılanması bakımında oldukça önemlidir. Yaklaşık 13 bin küçük ölçekli balıkçı teknesi, sokağa çıkma yasağından dolayı denize çıkamamaktadır. Restoranların kapalı olmasından dolayı hafta içi avladıkları balıkları da satamamaktadırlar. Avcılık faaliyetinin yapılmaması, balık stoklarını pozitif etkileyecektir. Biyoçeşitlilikte ve miktarlarda bir artış olacaktır. Esas etki hemen değil birkaç yıl sonra anlaşılabilecektir."

Denizlerden yararlanmanın ve balıkçılık mesleğinin sürdürülebilirliğini sağlamanın önemini vurgulayan Karakulak, balığın besin değeri yüksek protein kaynağı olduğunu ve bağışıklık sisteminin korunması için mutlaka tüketilmesi gerektiğini sözlerine ekledi. 🐟

“Gıdanı Koru, Sofrana Sahip Çık” Kampanyası İle Gıda İsrafı ve Kayıpları Önlenecek

Ankara, Türkiye - Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve Tarım ve Orman Bakanlığı gıda kaybı ve israfı hakkında kamuoyunun farkındalığını arttırmak ve gıda tedarik zincirindeki tüm aktörleri harekete geçirmek için ‘Gıdanı Koru, Sofrana Sahip Çık’ ulusal kampanyası başlattı.

“Gıdanı Koru, Sofrana Sahip Çık” projesi Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli’nin düzenlediği dijital basın toplantısı ile tanıtıldı. Toplantıda yaptığı konuşmada dünyanın bir yanında gıdaların çöpe atılırken, diğer yanında ise insanların açlık nedeniyle bir sonraki gün hayatta kalıp kalmayacağını bilemediğini vurgulayan Bakan Pakdemirli “Bugün burada gıda kayıp ve israfı ile mücadelede toplumsal bilinci artırmayı hedeflediğimiz uzun soluklu bir projeyi başlatıyoruz. Gıdanı Koru, Sofrana Sahip Çık Projesi ile bu konuda dünyaya rol model olmayı hedefliyoruz” dedi.

1,5 Yıldır Çok Sayıda Paydaşla Kampanya Üzerinde Çalıştık

Kampanya için yaklaşık 1,5 yıldır çalışmaların yürütüldüğünü ifade Pakdemirli “Gıda arzı ve gıda talebiyle makro ve mikro olarak direkt ilişkili olan Gıdanı Koru, Sofrana Sahip Çık Kampanyamız için geçtiğimiz bu süre zarfında sektörden çok sayıda paydaşla bira araya geldik. Mart ayı içerisinde de bu kampanyanın başlangıcını sizlerle yüz yüze paylaşmayı planlamıştık. Ancak tüm dünyayı olduğu gibi ülkemizi de etkisi altına alan Covid-19 salgını sebebiyle bu mümkün olmadı” açıklamasını yaptı.

Gıda Arz Zincirinin Ve Gıda Arz Güvenliğinin Önemi Çok Daha İyi Anlaşıldı

Pandemi sürecinde dünya çapında gıda arz zincirinin ve gıda arz güvenliğinin öneminin çok daha iyi anlaşıldığına vurgu yapan Bakan Pakdemirli “Pek çok ülkede, insanların gıdaya ulaşmak için oluşturdukları süpermarket kuyruklarını ve boş rafları gördük. Türkiye olarak her ne kadar bu süreçte, gıda arz zincirinde hiç bir sorun yaşamamış olsak da, gıdanın öneminin bir kez daha idrak edildiği bu günlerde, biz de kampanyamızı daha fazla ertelememeye karar verdik” değerlendirmesinde bulundu.

Üretilen Gıdanın, Her Yıl Üçte Biri Kaybediliyor Ya Da İsraf Ediliyor

Yapılan tahminlere göre 2050 yılında dünya nüfusunun 10 milyara, Türkiye nüfusunun ise 100 milyona ulaşacağını gösterdiğini belirten Bakan Pakdemirli “2050 yılında dünya gıda talebinde de yüzde 60’lık bir artış bekleniyor. Dünyada her 9 insandan 1’i açlıkla karşı karşıya iken, 670 milyondan fazla yetişkin ve 140 milyon genç ise obezite sorunu yaşıyor. Üre-

tilen gıdanın, her yıl üçte biri yani 1,3 milyar ton ise kaybediliyor ya da israf ediliyor” diye konuştu.

İyi Birer ‘Gıda Okur-Yazarı’ Olmalıyız

Gıda tedarik zincirinin tarladan sofraya kadar olan tüm süreçleri kapsadığının altını çizen Pakdemirli “FAO’nun son araştırmasına göre, tarladan perakendeye gelineceye kadar üretilen gıdanın %14’ü kayboluyor. Öte yandan gıda israfı ise, satış yani perakende ve tüketim aşamasında karşımıza çıkıyor. Satış ve tüketim aşamasında gıda israfı 1/3 olarak gerçekleşiyor. Ayrıca ben gıda-okuryazarlığına çok önemsiyorum. Toplumun % 65’i gıdaların son tüketim tarihi ve tavsiye edilen tüketim tarihi arasındaki farkı bilmiyor. Dolayısıyla, bilinçli bireyler, bilinçli toplum prensibiyle öncelikle evlerimizde, bireysel alışkanlıklarımızı değiştirerek gıda israfına son vermeliyiz, her birimiz iyi birer ‘gıda okur-yazarı’ olmalıyız” şeklinde konuştu.

“Ülkemizde, Her Yıl 18,8 Milyon Ton Gıda Çöpe Gidiyor”

Ülkemizde yaşanan gıda kayıp ve israfına da değinen Pakdemirli “Günlük olarak 4,9 milyon ekmeğin israf edildiğini görüyoruz. Üretilen sebze ve meyvelerin %50’sinde kayıp yaşanıyor. Hizmet sektöründe işletme başına yılda 4,2 ton gıda, 2.000 litre içecek israfı gerçekleşiyor. Yani ülkemizde, her yıl 18,8 milyon ton gıda çöpe gidiyor. Bu da yaklaşık 625 bin çöp kamyonunun taşıdığı çöp miktarına denk geli-

yor. Dolayısıyla israf edilen gıdaların miktarını azaltmak için tüm gıda zinciri boyunca verimli çözümler üretmemiz gerekiyor” dedi.

İlk Amacımız Gıdada Kayıp Ve İsrafı Önlemek

Türkiye’de ilk defa gıda kayıpları ve israfının önlenmesi, azaltılması ve yönetimine ilişkin bir Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planını hazırladıklarını söyleyen Bakan Pakdemirli “Ulusal Stratejimizin temelini Gıda Kaybı Hiyerarşisine göre kurguladık. İlk amacımız gıdada kayıp ve israfı önlemek. İkinci amacımız, mümkünse gıdayı kurtarmak ve yeniden dağıtmak. Üçüncü amacımız, insani tüketimi mümkün değilse, hayvan yemi olarak kullanmak. Son olarak da atık gıdanın geri dönüşümünün sağlamak” dedi.

100’E Yakın Eylem Belirlendi

Bu amaçlara ulaşmak için 100’e yakın eylem ve her eylemin gerçekleştirilmesinden sorumlu olan kurum ve kuruluşların belirlendiğini belirten Pakdemirli “Bakanlık olarak stratejimizin temel ayağı olan gıda kayıp ve israfının önlenmesinde farkındalığı artırmak için ilk adımı da bugün burada sizlerle birlikte atmış oluyoruz. Farkındalık konusu, gıda kayıpları ve israfını önlemede en önemli unsur. İşte bizler de sizlere sesimizi daha fazla duyurabilmek için, bu amaçları baz alarak, bir kampanya tasarladık. İnandık ki, kampanyamıza temel teşkil eden bu belgeyi sadece okunabilir bir doküman olmaktan çıkartıp, içindeki eylemleri daha yüksek sesle dile getirebileceğimiz ve gıda zinciri-

indeki tüm paydaşlarımıza ulaşabileceğimiz bir yöntem belirlersek, bu küresel sorunun çözümünde öncü bir rol oynayabiliriz. Bir araya geldiğimizde ne kadar güçlü olabildiğimizi gösterebiliriz” diye konuştu.

İsrafla Savaşın Maskotu “Cano”

Kampanyanın kayıp ve israf farkındalığına yönelik yaşayan www.gidanikoru.com adresli bir websitesi olacağını da belirten Dr. Bekir Pakdemirli, Gıdanı Koru, Sofrana Sahip Çık Kampanyasının maskotu “Cano’yu da basın toplantısında tanıttı.

Cano’nun bu kampanya boyunca bizlerle birlikte olacağını vurgulayan Bakan Pakdemirli “Onu her yerde görebileceksiniz. Restoranda karşınıza çıkacak ihtiyacın kadar sipariş ver diyecek, bazen marketlerde göreceğiz, alışverişini evde planladın mı diye soracak, bazen çalıştığımız yerin yemekhanesinde bize kampanyamızı hatırlatacak” açıklamasını yaptı.

Gıda işletmeleri için iyi uygulama rehberleri de hazırladıklarını ifade eden Pakdemirli “Ortam izin verdiği sürece beraber atölye çalışmalarıyla kapasitemizi güçlendirip, kaynaklarımızı boşa harcamamayı öğreneceğiz. Kampanyamızda bir Gıdanı Koru Mutfağımız da olacak. Kampanyamızı, etkin yönetilen web sayfamız ve sosyal medya hesaplarımız aracılığıyla farkındalığı arttırmayı ve katılımcılığı teşvik etmeyi hedefledik” değerlendirmesinde bulundu.

Yüzde 2’lik Gıdayı Çöpe Atmazsak, 360 Bin Ailenin 1 Yıllık Asgari Geçimi Sağlanıyor

Kampanyanın gerçek sahibinin toplumun her kesimi ve bireyi olduğunu da söyleyen Pakdemirli “Çünkü ülkemizde Gıda Kayıp ve İsrafını bir nebze, yani % 2 civarında gıdayı çöpe göndermekten vazgeçersek, bunun anlamı 10 milyar lira demek, yani 360 bin ailenin 1 yıllık asgari geçim rakamı demek. Bu oranı %5 yapmayı başarırız 25 milyar lira demek. Bu da yine 900 bin ailenin 1 yıllık asgari geçim rakamına karşılık gelmektedir. Kısacası bu kaybın ekonomik boyutu da oldukça yüksek. Bu bağlamda tüm paydaşlardan kampanya süresince farkındalık oluşturma çalışmalarına destek vermelerini bekliyoruz” diyerek sözlerini tamamladı. 🐟

Türkiye Belediyeler Birliği İle ‘Gıdanı Koru’ Özel Oturumu

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin’in katılımıyla Tarım ve Orman Bakanlığı ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından Türkiye’de gıda kayıp ve israfı ile mücadele kapsamında başlatılan “Gıdanı Koru-Sofrana Sahip Çık” kampanyasının TBB Özel Oturumu düzenlendi.

“İsrafa karşı kararlı duruşu kampanyanın başarısını ortaya koyacak”

Toplantıda, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Türkiye’de gıda israfını yüzde 2 düşürüldüğünde 360 bin ailenin 1 yıllık geçim giderini karşılayabildiğini belirterek, “Gıdanı Koru, Sofrana Sahip Çık Projesi ile bu konuda da dünyaya rol model olmayı hedefliyoruz. Son 18 yılda bakanlığın yaptığı yatırımlar ve verilen desteklerle güçlü bir tarım ve orman altyapısı kazandırıldı. Tarımsal hasılamızı 7,5 kat artırarak 275 Milyar liraya çıkardık. 310 Milyar Lira tarımsal destek verdik. 585 baraj inşa ettik, 6,6 milyon hektar araziye sulamaya açtık. 4,7 milyar fidanı toprakla buluşturduk. Tohumluk üretimimizi 8 kat, Tohumluk ihraca-

tımızı 10 kat artırdık. Ayrıca 18 milyar dolarlık tarımsal ihracatımız ve 5,3 milyar dolarlık dış ticaret fazlamız ile tarımda net ihracatçı konuma geldik. 821 milyon insan açlıkla karşı karşıya! 670 milyondan fazla yetişkin ve 140 milyon genç ise obezite sorunu yaşamakta. Üretilen gıdanın, her yıl üçte biri, yani 1,3 mil-

yar ton gıda kayıp ve israfa gidiyor. Bir yanda gıdalar çöpe atılırken, diğer yanda ise insanların açlık nedeniyle hayatını kaybetme riski var. İsraf edilen gıdayı üretmek için gerekli ekili alan Çin’in yüzölçümü kadar yani, 9,6 Milyon kilometrekare. Belediyelerimizin hali hazırda gıda kayıp ve israfı ile ilgili çalışmaları olduğunu biliyoruz. Bu kararlı duruşunun kampanyamızın başarısını ortaya koyacağına inanıyoruz. En büyük amacımız geniş kitlelere duyurulması. Belediyeler aynı zamanda pazar yeri, market, bakkal gibi gıda erişimi sağlayan yerleri denetleyen kurumlardır. Başta işletmelerimizi ve vatandaşlarımızı bilinçlendirme farkındalık oluşturma çalışmalarında belediyelerimize son derece ihtiyacımız var” diye konuştu.

“Gıda kaybının azaltılması doğal kaynakların üzerinde baskıyı azaltacaktır”

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Türkiye Temsilcisi ve Orta Asya Alt Bölge Koordinatörü Dr. Viorel Gutu ise gıda kaybı ve israfın önlenmesi konusunda müşterek atılmayan hiçbir adımın dönüştürücü bir etkisi olmayacağını ifade ederek şunları söyledi: “Gıda kaybını çözmek istiyorsak çabalarımızı birleştirmemiz lazım. Salgın sırasında temel ihtiyaçlarımız üzerinde düşünme fırsatımız oldu. Gıda kaybının azaltılması doğal kaynakların üzerindeki baskıyı azaltacaktır. Dünyada birçok ülke, gıda kaybını önlemek için harekete geçti. Kampanyanın başarılı olabilmesi için yerel yönetimlerle sıkı işbirliğine ihtiyaç duyuluyor.” 🐟

Sür-Koop 'Genç Balıkçı Destek Projesi'ni Başlattı

SÜR-KOOP, sektörde çalışan balıkçılarımızın yaşlanması ve insankaynağının sürdürülebilirliği için gençlerin gözünde balıkçılığın yeterince cazip, itibarlı bir meslek olarak seçilmesinde eksikliklerin giderilmesi için harekete geçti. Balıkçılık ve kooperatifçilikle ilgili bilgi paylaşımını arttırmak, balığın sürdürülebilirliğini sağlarken, balıkları insan tüketimine sunacak olan balıkçılık mesleğinin de sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekliliğine dikkat çekmek üzere start verilen proje; GEF Küçük Destek Programı'na (SGP) tarafından destekleniyor.

Dünyanın yaşadığı sosyal, ekonomik ve kültürel değişimler, balıkçılık mesleğini de etkilemektedir. Balıkçılar bu değişimlere uyum sağlamada zorluklar yaşamaktadır. Balıkçılığın temel sorun ve ihtiyaçların giderilmesinde nasıl davranacağını bilemeyen balıkçılar, ya mesleği bırakmakta ya da balıkçılık mesleğinin yanında ikinci bir iş yapmaktadırlar. Temel sorunların başında biyoçeşitliliğin azalması, gelirin azalması, örgütlenmede yaşanan problemler ve cinsiyet eşitsizliği ve sektörün yaşlanması gelmektedir.

FAO istatistiklerine göre bugün dünyadaki 40,3 milyon balıkçıdan yüzde 54'ü 50 yaşın üzerinde ve ortalama 63 yaşında, bu yüzden 10 balıkçıdan sadece birinin 16 ila 25 yaşları arasındadır.

Projede, Türkiye'de genellikle göz ardı edilen geleneksel balıkçılık mesleğinin devamlılığı, balıkçılık mesleğine gençlerin katılımının dolayısıyla da mesleğin devamlılığının sağlanması, örgütlenmede gençlerin katkılarının amaçlanmaktadır. Proje birincil olarak GEF'in insani ve kurumsal güçlendirme önceliğine uygun olarak: yoksulluğun azaltılması, sürdürülebilir kalkınma ve insani ve kurumsal güçlendirme, odak alanındaki "Mavi Büyüme ve Biyolojik çeşitliliği destekleyen sürdürülebilir balıkçılık" önceliğinin gerçekleştirilmesinde etkili olacaktır.

3 tarafı denizlerle çevrili bir ülke olarak balıkçılık bir zamanlar Türkiye'de en önemli faaliyetler arasında yer alıyordu. Değişen ihtiyaçlar ve yeni iş kollarının artması ile bu sektöre verilen önem azalmaya başladı. Geleneksel mesleklerden biri olan balıkçılık, avlanma yöntemi ve uygulamaları, özel araç ve gereç kullanımı başta olmak üzere pek çok teknikle ve tecrübeye dayalı özel bilgiyi içerir. Bu nedenle balıkçı hem teknik hem de kültürel bilgiye sahiptir.

Çok fazla potansiyeli olmasına rağmen, su ürünleri ne yazık ki Türkiye'nin ekonomisinde fazla yer kaplamıyor. Buna rağmen **yaklaşık 100.000 aile geçimini bu yolla elde ediyor. Yani kırsal nüfusun %3'ü balıkçılıktan geçiniyor** diyebiliriz. Günümüz balıkçı popülasyonuna baktığımızda tüm dünyada olduğu gibi ülkemiz balıkçıların da büyük bir çoğunluğu 50 yaş ve üzeri balıkçılardan oluşmaktadır.

TÜİK verilerine göre; balıkçılıkta tam zamanlı çalışan 20-55 yaş aralığında kişi sayısı 2018 verilerine göre 2256 kişi iken 55 yaş üstü çalışan balıkçı sayısı 3797 kişidir. 20 yaş altında çalışan kişi sayısı ise 338 kişidir. Bu durum balıkçılık nüfusunun açıkça yaşlandığını göstermektedir.

Günümüzde dünyanın yaşadığı sosyal, ekonomik ve kültürel değişimler, balıkçılık mesleği üzerinde de değişim ve dönüşümler yaşanmasını zorunlu kılmıştır. Özellikle de bu değişim ve dönüşümlerden en etkilenenler "ikinci ve üçüncü kuşak balıkçılar" olmuştur. Dünya varoluşundan günümüze kadar en temel beslenme kaynaklarından biri olan balığın sürdürülebilirliğini sağlamak çok önemlidir. Balığın sürdürülebilirliğini sağlarken, balıkları insan tüketimine sunacak olan balıkçılık mesleğinin de sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. Gençlerin balıkçılığa özendirilmesi ve mevcut genç balıkçıların meslekte kalmalarını sağlamak **Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği** olarak öncelik verdiğimiz konulardan biri haline gelmiştir.

Genç balıkçılar ve gençler Sür-Koop'a iletilen; Balıkçılık mesleğini ekonomik olarak nasıl sürdürebiliriz? Balıkçılık yapmak sosyo-ekonomik durumumu nasıl etkileyecek? Ve Koopertifler-

SGP GEF Küçük Destek Programı
TÜRKİYE

Empowered lives.
Resilient nations.

de nasıl daha etkin olabiliriz? Gibi sorularına cevap aramaktadırlar. **Sür-Koop genç balıkçıların meslekte kalmaları ve gençlerin balıkçılık mesleğine özendirilmeleri için çözüm aramaktadır.**

Türkiye'de balıkçıların ortalama eğitim seviyesi oldukça düşüktür. Bu durum balıkçılara ihtiyaç duyulan konularda eğitimler verilmesini zorlaştırmaktadır. **Türkiye'deki genç nüfusun eğitim seviyelerinin yüksek olması, genç balıkçıların sektörde sürdürülebilir balıkçılık bilincinin geliştirilmesinde daha aktif rol oynayacağını düşünmekteyiz.**

Balıkçılık mesleği için temel sorun ve ihtiyaçlar; deniz ve içsularda biyoçeşitliliğin güvence alınması, birden çok bakanlık ve bunların yerel birimlerine ilgili mevzuatlara göre bağlı olma ve bundan kaynaklanan yetki karmaşasını yaşama, kooperatifçilik/örgütlenme konularında yeterli bilgiye sahip olmama, değişen mevzuatlara göre sorumluluklarını bilmeme ve sektördeki genç balıkçı açığının farkındalığının olmamasıdır.

Tüm bunların giderilmesi için SUR-KOOP, ortağımız olan birliklerle birlikte çeşitli lobi ve iletişim çalışmaları yürütmektedir. Ancak bahsi geçen sorunların giderilmesi konusunda sadece birlik yöneticilerinin değil, ortak kooperatifler ve balıkçıların da katkı sağlaması gerekmektedir. Bu katkının alınabilmesi, balıkçılık mesleğinin dolayısıyla biyoçeşitliliğin güvence alınabilmesi için örgütlü hareket etmek kaçınılmazdır. Bu hareketi sağlayabilmenin ilk adımı kapasite artırımı ve genç balıkçıların sektörde sorumlu balıkçılık bilinci ile daha çok temsil edilip kendi aralarında iletişim kurabilecekleri ortamları sağlamaktır. Projemiz bu sorunlar ve yol haritası üzerinden hazırlanmıştır.

Proje gerekçeleri

- Balıkçıların, balıkçılığı sürdürmesini sağlayacak sosyal ve ekonomik koşulların kötüleşmesi,
- Mesleğin zorlukları ve balıkçılık gelirinin düşmesi nedeniyle balıkçı ailelerin, çocuklarının balıkçılık yapmasını istememesi,

- Balıkçıların bir türlü çözüm üretilmeyen kronik problemler nedeniyle mesleği bırakması,
- Genç balıkçıların örgütlenmede aktif rol almaması,
- Gençleri balıkçılık mesleğine özendirmek için yeterince çalışma bulunmaması,
- Genç balıkçıların mesleki problemlerinin çözümü için rehberlik ve danışabilecekleri aktif bir sistemin olmaması
- Balıkçıların özellikle biyoçeşitliliğin azalması, sürdürülebilir balıkçılık ve iklim değişikliği konularında var olan problemlere çözüm arayışı içinde olması
- Su Ürünleri Kooperatiflerinin oturmuş mevcut düzeninde ve yönetiminde genç balıkçıların bulunmaması,
- Balıkçılık yapan gençler arasında dayanışma (ortak bilincin) bilincinin gelişmemesi,
- Su ürünleri kooperatiflerinin genç balıkçılara sahip çıkma ve destekleme konusunda yeterli farkındalığa sahip olmaması.

Ara Hedeflerimiz

Balıkçılık mesleğinin sürdürülebilirliği için gençler arasında mesleki bilginin yaygınlaştırılması.

Düzenlenecek olan eğitim modülleri ile biyoçeşitliliği öğrenme, kaynak korumayı ve kullanmayı öğrenme, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve beşeri yetkinlikler, girişim ve girişimcilik anlayışı, kooperatifçilik, kültürel bilinç ve ifade ile hem genç balıkçı hem de genç nüfusun ayrıca cinsiyet ayrımı gözetmeksizin temel beceri kazanmasına yönelik bilgileryaygınlaştırılacaktır. Amacımız: genç balıkçıların (hatta ilgisi olan tüm bireylerin) istihdam edilebilirliklerini ve sosyo-kültürel gelişimlerini geliştirerek, mesleğe ilgi duyulmasını sağlamaktır. Bu amacı yerine getirebilmek için; gençlerin ve genç balıkçıların balıkçılık mesleği konusundaki farkındalıklarının artırılması, balıkçılara yaşam boyu rehberlik sisteminin sunulması ve etkin bir izleme değerlendirme sisteminin kurulması sağlanacaktır. Öğrenme, balıkçılıkta "beşikten mezara" kadar devam edecek ve belli bir yaşa ve ortama bağlı olmaksızın her yaşta ve her yerde

gerçekleştirilebilecektir. Nitelikli ve güçlü balıkçı toplulukları felsefesi ile biyolojik ekosistemi ve koruyucu uygulamalarını olumlu etkileyecektir.

Böylece; mesleki bilgi, kooperatifçilik, kooperatif ortağının hak ve sorumlulukları, sorumlu balıkçılık, cinsiyet eşitliği, bölge birlikleri ve merkez biriklerin yetki ve sorumlulukları konularında e-kütüphane sistemimizde bilgiler ve videolar ve kamu spotu oluşturulup, arşivleyebilmesi için eğitim videolarının deşiflerinden oluşan bir rehber kitap hazırlanacaktır. Aynı zamanda balıkçılığın yoğun olduğu seçilmiş pilot bölgelerde balıkçılık mesleğine özendirilme amaçlı gençlere yönelik eğitimler ve etkinlikler düzenlenecektir.

Balıkçılıkta yaş dengesinin sağlanmasını desteklemek

Türkiye'deki 15 Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği ve 30.000 balıkçı arasında bilgi ve tecrübe aktarımının artması ve genç balıkçıların kooperatiflerde ve birliklerde temsil edilmesinin sağlanması, genç balıkçıların arasında örgütlenmenin daha verimli olması ve vizyonunun geliştirilebilmesi konusunda ihtiyaç duyulan konulardandır.

Su Ürünleri Kooperatifleri merkez birliği sektörde temsiliyetinin önemi-ne inanarak 2017 yılında GEF-SGP'nin desteği ile Kadın Balıkçı Komisyonunu kurmuştur. Bu fikirle ve fayda ile yola çıkılarak Sür-Koop olarak "Genç Balıkçı Komisyonu" kurmayı hedeflemekteyiz. Bu komisyonun hem kadın balıkçılara hem de birlikler arasındaki iletişime katkı verecek şekilde çalışması hedeflenmektedir. Bunun için komisyon; her birliğin kendi bölgesinden bir genç balıkçı ile temsil edileceği alt çalışma grubu ve konu üzerinde uzmanlığı bulunan akademisyen ve STK temsilcilerinin bulunduğu beş kişilik danışma grubundan oluşacaktır.

Proje destekçileri arasında: SURKOOP'a bağlı 30.00 ortak, 15 adet SURKOOP Bölge Birlik (Sinop, Antalya, Tekirdağ, Balıkesir, İstanbul, İzmir, Artvin-Rize, Kocaeli, Çanakkale, Muğla, Hatay, Mersin, Adana, Doğu Karadeniz ve Marmara), Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, Alman Milli Kooperatifler Birliği, İstanbul-Mersin-Ege Üniversitesi Akademik Uzman Kadro, 16 ildeki genç balıkçılar (Sinop, Antalya, Tekirdağ, Balıkesir, İstanbul, İzmir, Artvin-Rize, Kocaeli, Çanakkale, Karadeniz, Muğla, Hatay, Mersin, Adana, Doğu Karadeniz ve Aydın), Milli Kooperatifler Birliği, ICFO-Uluslararası Balıkçılık Kooperatifleri, Sualtı Araştırmaları Derneği, WWF-Doğal Hayatı Koruma Derneği, Akdeniz Koruma Derneği, Kadın Balıkçıları Derneği, Milas Belediyesi yer almaktadır. 🐟

Tur Tekneleri Balıkçılığı (Charter Fishing) Balıkçılık Yönetimi Tarafından Göz Ardı Mı Ediliyor?

Balık stoklarımızı, balıkçı filomuzu, avlak sahalarımızı, balıkçılarımızı ve balıkçılık sektörümüzü yönetirken amatör balıkçılığı ne derece dikkate alıyoruz? Ya da, dikkate alıyor muyuz? Ticari avcılıktan kaynaklanan stok kaybını biliyoruz (!) En azından TÜİK ve Tarım ve Orman Bakanlığı bu konuda veri topluyor, yayınlıyor ve balıkçılık yönetimiyle ilgili, tebliğ hazırlarken, karar alırken bu verileri değerlendiriyor.

Birkaç yıl evvel lahos avcılığının tüm sularımızda her türlü avcılığının yasaklanması kararının alınmasını hatırlayalım. İstatistiklere bakıldı. Av miktarlarında büyük düşme vardı ve bu türün avcılığı yasaklandı. Kendileriyle anket yapmaya gelen görevlilere eksik veri veren balıkçılar, yasak karşısında nereden geldiğini anlamadı! Balıkçılık verileri çok önemli! Veri olmadan balıkçılığı yönetebilmek imkânsız! Peki, ama düzenli ve toplu olarak amatör balıkçıları denize götüren ve çeşitli avlak sahalarında amatör avcılık yaptıran amatör balıkçılık turizm iznine sahip tur teknelerinde tutulan balıkların verisi alınıyor mu? Bu teknelerle avcılık yapan on binlerce amatör balıkçının tuttuğu balıklar hesaba katılıyor mu? Sayıları her geçen gün artan bu teknelerin kapasiteleri, etkileri hakkında fikri olan var mı? Bu tür balıkçılıkta herhangi bir veri toplanıyor mu? Acaba bu şekilde çalışan tekneler; yıl boyunca kaç sefer yapıyor, avcılıkları nerelerde yoğunlaşıyor, kaç amatör balıkçıyı denize çıkarıyor, hangi türleri avlatıyor, en çok avcılık hangi türler üzerinde yoğunlaşıyor? Bu soruların cevaplarını bilmiyorsak, balık stoklarını yönetirken bir şeyler eksik kalıyor demektir. Bu teknelerle ilgili tek sorun, sadece balık stoklarının yönetimiyle ilgili bir eksikliğin ortaya çıkması da değil. Küçük ölçekli balıkçı tekneleriyle geleneksel avcılık yaparak geçimlerini sağlayan balıkçılar ile bu türden tekneleri işletenler arasında ortaya çıkan ve giderek artan sorunların da yönetilmesi gerekir!

Amatör balıkçılık ve henüz Türkçe adını bile koyamadığımız, İngilizcede "charter fishing" olarak geçen balıkçılıktan dünya ne anlıyor? Biz ne anlamalıyız? Amatör balıkçılık tur tekneleriyle balıkçılık yönetiminin ne ilgisi var?

Akademik bir yazı olmasının önüne geçebilmek için sorularla başladım yazıya ancak bazı kavramların basit ve kısa tanımlarını vermek yerinde olacaktır. Amatör balıkçılık; eğlence, dinlenme keyif ve spor amacıyla yapılan ve kesinlikle ticari amaç gütmeyen avcılıktır. Yakalanan ürünün kişisel tüketim amacıyla kullanıldığı balıkçılıktan bahsediyoruz. Elbette, böyle olduğu halde, bu tür avcılık da birçok kural ve düzenlemeye tabidir. Bu türden avcılık kıyı-

dan, denizde tekne üzerinden ve dalarak yapılabilir. Tekne üzerinden amatör balıkçılık yapabilmek için bir tekne sahibi olmaya gerek yok. Bunun için, "amatör balıkçılık turizm iznine" sahip teknelerden birine gidip bir bedel ödeyerek avcılık yapmak mümkündür.

Pawson ve arkadaşları, 2008 yılında yazdıkları, "Avrupa'da deniz ortamında gerçekleştirilen amatör balıkçılığın tanımı" isimli makalede, amatör balıkçılık için yapılan tüm tanımlara yer vermiştir. Amatör balıkçılık; Avrupa Birliği tarafından, "eğlence, turizm veya spor için denizel canlı sucul kaynakları kullanan ticari olmayan balıkçılık faaliyetleri" olarak tanımlanmıştır (EC 1224/2009). Birçok tanım göz önüne alındığında, amatör balıkçılık; kişisel tüketim ve eğlence için yapılan balık avcılığı olarak tanımlanabilir. Burada en önemli husus, amatör balıkçılığın, yakalanan balıkların satışı, takası veya ticaretini içermemesidir!

FAO'ya göre amatör balıkçılık; beslenme ihtiyaçlarını karşılamak için amatör balıkçının birincil kaynağını oluşturmeyen ve alınıp-satılmayan sucul hayvanların avlanması şeklinde tanımlanmaktadır fakat burada önemli nokta, bu faaliyetin bireyin birincil besin ihtiyacını karşılamak amacıyla veya geçimlik balıkçılık formunda yapılmamasıdır (FAO, 2012).

Prof. Dr. Vahdet ÜNAL
Ege Üniversitesi
Su Ürünleri Fakültesi
Öğretim Üyesi

Bu konuda gerek Akdeniz'de gerekse Türkiye'de çok fazla bilimsel makale olmadığı görülmektedir. Türkiye'de ilk çalışma, Tunca ve Ünal tarafından 2012-2013 yıllarında ve Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesinde (ÖÇKB) gerçekleştirilen çalışmadır. Araştırmacılar, çalışma sonuçlarını 26-28 Eylül 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen BIOECO 2019 sempozyumunda (*International Biodiversity and Ecology Sciences Symposium*) sunmuştur (Tunca ve Ünal, 2019). Araştırmacılar "Türk Deniz Koruma Alanlarında Yükselen Fenomen: Charter balıkçılığı" (*The Rising Phenomenon in Turkish Marine Protected Areas: Charter Fishing*) isimli çalışma için 37 amatör balıkçılık turizm izni olan tekne sahibiyile görüşmüş ve ilginç sonuçlar ortaya koymuşlardır. Bu tekneler yazları turizm amaçlı turlar düzenlerken, kışın turizmden kaynaklı boşluğu ve gelir düşüklüğünü amatör balıkçılık turizmi ile kapatmaya çalışmaktadır. Avcılık 16 tür üzerinde yapılırken, en çok avlanan türlerin karagöz, çipura, isparoz ve kupez olduğu tespit edilmiştir. Her iki ÖÇKB'de de bu aktivitenin ekonomik olarak önemli bir seviyeye ulaştığı, hatta bazı ticari balıkçıların balıkçı teknesi ruhsatını satın amatör balıkçılık turizm sertifikası aldığı görülmektedir.

2020 yılında, *Fisheries Research* (Balıkçılık Araştırmaları) dergisinde çıkan ve Öndes ve arkadaşları tarafından yazılan bir makalede; Türkiye'de giderek artan charter balıkçılığına dikkat çekilmektedir. Makalede, Ege'de amatör balıkçılık tur tekne sahiplerinin, özel tekne sahipleri ve ticari balıkçılar (çoğunlukla küçük ölçekli balıkçılar) ile sorunlar yaşadığını bildiriyor ve bu aktivitenin izlenmesi gerektiğini öneriyor (Öndes ve diğ., 2020). Gerçekten de birçok kıyıda, balıkçılık yönetimi daha çok büyük ölçekli ticari balıkçılığa odaklanmaktadır. Amatör balıkçılık daha az dikkate alınmakta, balıkçılık politikaları tasarlanırken bu türden balıkçılık faaliyetleri neredeyse tamamen yok sayılmaktadır (FAO, 2012). Oysa on binlerce insan bu teknelerle denize çıkmakta ve amatör balıkçılık faaliyeti gerçekleştirmektedir. Amatör balıkçılık tur teknesi sahipleriyle yapılan görüşmeler, bunların yarısının balık boyu, zaman ve alan yasaklarıyla ilgili düzenlemelere karşı olduğunu göstermektedir. Ayrıca bu tekneleri işleten her üç kişiden ikisinin amatör balıkçılara zorunlu lisans getirilmesini istemedikleri tespit edilmiştir. Oysa bu oran İspanya'da, Mayorka adasındaki balıkçılar arasında 1/10 düzeyindedir (Öndes ve ark. 2020). Bu çalışmada, amatör balıkçılık tur tekneleriyle, Ege kıyılarında yılda 300 ton civarında balık avlandığı tespit edilmiştir. Toplam 9246 charter teknesi çıkışı olmuştur. Bu teknelerde avcılık yapan amatörlerin 38 farklı tür avladığı, en çok kupezin avlandığı (%21) ve Çipura, Karagöz, Mercan gibi türlerin büyük oranda yasal boy limitlerinin altında avlandığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, amatör balıkçılık tur tekneleri sayıca artmaya devam etmektedir. Bu tekne-

Foto: Fikret Öndes

lerin denizlere taşıdığı amatör balıkçı sayısı da artmaktadır. Dolayısıyla tutulan balık tür ve miktarlarında da artış olmaktadır. Konuyla ilgili izleme (veri toplama) çalışmaları başlatılmalıdır. Ayrıca bu teknelerde amatör balıkçı tur rehberi çalıştırılması zorunluluğu getirilmesi gerekir. Bu rehberler, bakanlık, üniversite, SÜR-KOOP veya bu işe ehil STK'lar tarafından (belki de hepsinin ortak katıldığı bir program dahilinde) zorunlu bir eğitimden geçirilmelidir. Sualtı Araştırmaları Derneği tarafından, Türkiye'de Sorumlu Amatör Balıkçılığın Geliştirilmesi Kaş Pilot Projesi kapsamında hazırlanan ve 2013 yılında basılan Sorumlu Amatör Balıkçılığa Geçiş adlı kitap amatör balıkçılar için önemli bilgiler içermektedir. Sorumlu amatör balıkçılık esasları, sorumlu amatör balıkçının av öncesinde, av sırasında ve av sonrasında dikkate alması gereken hususları, ilkeleri ve etik değerleri ortaya koyan bu çalışmanın, amatör balıkçılık yapan ve yaptıran kişilerce edinilmesi ve içindeki bilgilerin bilinmesi gerekir. Benzer şekilde, amatör balıkçılık tur teknesi sahipleri, amatör balıkçı rehberi ve amatör balıkçının kendisi Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğe sahip olmalı ve içeriğini bilmelidir.

Denizlerde yapılan avcılık, karada yapılan avcılıktan daha az mı önemli? Amatör avcılığın her türlü lisanslı hale getirilmeli ve lisanslar eğitim ve sınav sonrası, hak edene verilmelidir!

Foto: Fikret Öndes

Charter balıkçılığı ise; kendi balıklarını yakalamak için balık avı turlarına çıkarılan amatör balıkçı gruplarının eğlence amaçlı gerçekleştirdiği balıkçılık faaliyetidir. Genel Akdeniz Balıkçılık Konseyi (GFCM) charter balıkçılığı; "kaptanı veya rehberi olan kiralık bir tekne ile eğlence veya spor amacıyla amatör balıkçılık yapmak" olarak tanımlasa da, Türkiye'de karşımıza çıkan uygulamalar, hem GFCM'nin belirttiği kiralık tekne ile yapılan balıkçılık hem de özel olarak amatör balıkçılık turizm izni alan teknelerle yapılan balıkçılıktır.

2022 yılında tamamlanacak olan SOMBEE projesi balıkçılık sektörünün aktörleri, yani balıkçılık endüstrisinin temsilcileri, politika belirleyicileri ve yöneticileri ile Sivil Toplum Örgütleri (STK), ulusal kaynakların korunmasında sorumlu bölgesel ve uluslararası kuruluşlara bilimsel temelli değerli katkılar sağlayacak. Projenin sonuçlarından üretilecek Karadeniz’de gelecekteki olası ekolojik-evrimsel ve ekonomik değişim tahminleri, öncelikli olarak ekonomik olarak daha kırılgan olan küçük ölçekli balıkçılığın korunmasında ve sonrasında endüstriyel balıkçılığın sürdürülebilirliğinin sağlanmasında kilit rol oynayacak.

Yeni Dönemde Olması Gereken Durum

Değerli Balıkçı Dostlar,

Bütün Dünyanın sarsıldığı, şimdilik ucuz atlatılmış büyük felaket sürecinden geçiyoruz. Yılbaşından bu yana yaşadıklarımızdan sonra artık hepimizi yeni bir dönemin beklediğini söyleyebiliriz.

Tarih boyunca hastalık, doğal afet, savaş gibi yaşanan bütün felaketlerde en büyük can kaybı felaketten daha ziyade; felaketler sırasında ya da sonrasında yaşanan açlıklar nedeniyle olmuştur. Gerçekten de bu son salgında insanlar hastalığa rağmen en fazla gıdanın peşine düşmüşler, stoklar yapmışlardır. Gıdanın değeri bir defa daha artmış, üreticinin önemi anlaşılmıştır. Bu durum toplum beslenmesinde en değerli protein üreticisi olan balıkçımız için de geçerlidir.

Yeni dönemde bu tehdidi balıkçılarımız için fırsata çevirme şansı doğmuştur. Bunun için yakın geçmişte karşılaştığımız sorunları kısaca ele alıp, bundan sonrası için kalıcı çözümler üretmeliyiz. Salgın sırasında karşılaşılan ilk sorun, kapanan lokantalar, pazar yerleri ve ihracat kapıları nedeniyle oluşan anlık talep daralması olmuştur. Hızla bozulan ürünün saklama imkanlarının kısıtlı olması, zaten zor yürüyen nakit akışının kesilmesi, girdilerdeki fahiş fiyat artışları, sokağa çıkılamadığı için iş başı yapılamaması da eklenince balıkçıyı iflasın eşiğine sürüklemiştir. Mevcut durum balıkçıdan tüketiciye kadar ilk şemada gösterilmiştir. Görüldüğü gibi tüketiciye kadar uzanan yolda birçok kademede bulunmakta ve üretici örgütleri birlikte günlük hareket etmektedirler. Doğal olarak balıkçı piyasada yalnız ve güçsüz kalmaktadır.

Balıkçının bir daha bu tip sorunlarla karşılaşmaması için alması gereken tedbirler bulunmaktadır. Bunların hiç biri, yeni ya da yapılması zor, bilinmeyen şeyler değildir. AB gibi birçok gelişmiş ülkede yıllardır uygulanmaktadır. AB Ortak Balıkçılık Politikası ve Ortak Piyasa Düzenleri ile ilgili mevzuatın, üretici örgütü adı altında kurulan yapılara büyük sorumluluklar verdiğini bu köşeden daha önce sizlerle birçok kez paylaşmıştım. Çok büyük bir çoğunluğu bölgedeki balıkçılık kooperatiflerinin birleşmesi ile kurulan bu örgütler aslında süper yetkilere sahip üst yapılar olarak kabul edilebilirler. Çünkü AB ve üye devletin Tarım Bakanlıkları bu örgütlere, üretimin kayıt altına alınması, buna göre üretimi planlanması ve desteklerin verilmesi, standartların belirlenmesi ve tüketicinin bilgilendirilmesi hatta ihtiyaç olduğunda

İNCE

Dr. Erhan EKMEN
Ziraat Yüksek Mühendisi

piyasaya müdahale edilmesi ile ilgili görevler vermektedir. Bu kayıtlara istinaden örgütler, bölgelerindeki kotanın ne olacağına, nasıl dağıtılacağına ve buna göre üretimin ne zaman, ne kadar yapılacağına ilişkin bir planlama yapmaktadırlar. Bu sayede piyasanın talep ettiği miktarda, kalitede ve standartta balığı piyasaya sürerek fiyatların, balıkçı lehine oluşmasını sağlamaktadırlar. Eğer piyasada beklenmeyen bir durum olursa hazırladıkları planda öngörülen şekilde piyasaya müdahale edebilmektedirler. İşte tam bu nokta da ellerindeki en önemli araç üretici örgütlerine ait mezat yerleridir.

Limana gelen balığın kaydı tutulduktan sonra, ilk satışı mezat saati diye adlandırılan satış sistemine göre bu mezat yerlerinde yine kayıt altında gerçekleştirilmektedir. Piyasada balık talebinde bulunan bütün alıcılar sisteme kaydolup sistemde birbirleri ile rekabet ederek balıkçı açısından en avantajlı fiyatlarla balığı satın almaktadırlar. İster yoldan geçen vatandaş, ister restoran sahibi, ister perakendeci, ister toptancı olsun bu sisteme kaydolarak dilediği kadar balığı alabilmektedir. Büyük balık hallerine bile balık bu sistem içinden süzülerek gitmektedir. Mezat saatini kaçırın ya da tek tek balık almak isteyen için mezat yerlerinde bir de soğuk hava depolu satış mağazası bulunmaktadır. Sistem o kadar iyi çalışmaktadır ki; balıkçı daha denizdeyken mezat yerine toplanan alıcıların genel temayülüne göre, avlanacak balığın türü ve miktarı balıkçıya bildirmekte, balıkçı da ona göre av bölgesi seçmekte, gereksiz av çabası ve masraf yapmamaktadır. En önemlisi aşırı avcılığın da önüne geçilmektedir. Limana gelen balıklar, boy ve tazelik kriterlerine göre sınıflandırıldıktan ve buzlandıktan sonra, kasalarda mezat saati sistemiyle satışa sunulmaktadır. Burada komisyoncuların ara kademede etkileri azaldığı için balığın piyasada araçları elinde pahalalanması engellenmekte, balıkçının geliri artarken, tüketici de daha uygun fiyatla balığa ulaşabilmektedir.

Peki, bu sistem biz de uygulanamaz mı? AB'deki balıkçıdan ne tecrübe,

ne de donanım açısından hiçbir eksikliğimiz olmadığını biliyoruz. O zaman bu işi de başaramaz mıyız? Neyimiz eksik diye düşünürsek ilk akla gelenler şu şekilde sıralayabiliriz. Bu kapsamda kooperatiflerin birleşerek oluşturdukları böyle büyük örgüt yapılanmaları olmaması, limanlarda bu iş için gerekli binaları yapmak ve elektronik sistemi temin etmek ve işletilmek için finans olmaması gibi sorunlardan bahsedebiliriz. Bunların hiçbirisi zor meseleler değildir. Burada olması gereken durum ikinci şemada gösterilmeye çalışılmıştır.

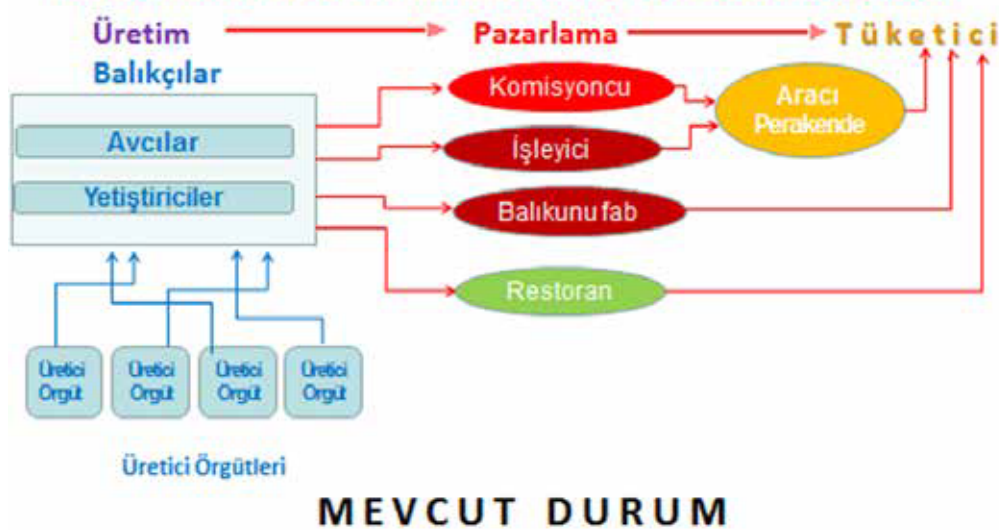
Mevcut durumun değiştirmek için ilk adım; Merkez Birliğimizin de yönlendirmesi ve yardımları ile günlük ve birbirinden bağımsız çalışan kooperatiflerin, AB'deki emsalleri gibi Büyük Balıkçılık Kooperatifleri kurmaları olacaktır. Bu kooperatif yapıları Bakanlığın da işlerini hafifleteceği için, Bakanlık açısından bölgede Muhatap olarak kabul edilebilir. Bu nedenle biz de bu büyük kooperatiflik yapılanmasına Muhatap Örgüt adını verelim. Kooperatiflerimiz bulundukları bölgeye komşu diğer kooperatifler ile birlikte belirleyecekleri büyük bir limana ortaklaşa bir mezat yeri oluşturabilirler. Bu iş çok büyük miktarda balığın satışını gerektirdiği için birçok balıkçının ortaklaşa çalışması ve balık tedarik etmesi gerekmektedir. Burası işin kritik noktasıdır. Eğer bütün balıkçılar aynı noktaya, sürekli büyük miktarda balık temin ederlerse, alıcı için kendiliğinden cazibe merkezi oluşturulmuş olacaktır. Gerisi içinde buzlama ve kasalama sistemi, kayıt sistemi,

elektronik mezat saati sistemi, kendi satış mağazası ve deposu olan büyük bir mezat yerinin kurulmasına kalmaktadır. Bütün bu işler için gerekli olan finans AB Projelerinden ve Tarım ve Orman Bakanlığının desteklerinden %90'lara varan oranlarda karşılanabilmektedir. Merkez Birliğine bağlı çalışacak Muhatap Örgütü altında kurulacak Mezat Yerleri sayesinde bölgedeki kooperatifler beraber çalışacak, bölgedeki avcılığı ortaklaşa planlayacak ve tek elden satış yapacaklardır.

Böyle sağlam bir sisteme sahip olursak; elde edeceğimiz planlama ve lojistik avantajlarımız sayesinde her türlü felaket karşısında direnme gücüne ulaşırız. Önümüzdeki günlerde ne ile karşılaşacağımızı bilmiyoruz ama evvel Allah akıl yoluyla hep birlikte üstesinden gelebileceğimiz sorun kalmayacağına inanıyorum.

Son olarak, salgın günlerinde balıkçılarımız ile ilgili sıklıkla bahsedilen bir yanılsıktan bahsetmek istiyorum. Bazı çevreler salgında denizdeki balıkçının risk altında olmadığını iddia etmişlerdir. Ama işin aslı öyle değildir. Av ve üretim öncesinde, sırasında ve sonrasında açık ya da kapalı alanlarda yapılan bir sürü faaliyet ve bu esnasında görüşülen tedarikçi, işçi, tayfa, aracı, kabızılal, liman çalışanı gibi temas halinde olunan bir sürü kişi bulunmaktadır. Yani balıkçılar ve sektör çalışanları salgın açısından sanıldığından daha fazla risk altındadırlar. Buna rağmen piyasada bir gün bile balık yokluğu yaşanmamıştır. Bu nedenle balıkçımıza şükran ve minnetlerimizi özellikle vurgulamak istiyorum. 🐟

Balıkçılık Sektörü Pazarlama Süreci ve Üretici Örgütleri

Şema-1

Balıkçılık Sektörü Pazarlama Süreci ve Üretici Örgütleri

Şema-2

SGP GEF
Küçük Destek
Programı
TÜRKİYE

www.sur.coop | www.surkoopekutuphane.org

GELECEĞİN BALIKÇISI GENÇ BALIKÇI PROJESİ

Balıkçı nüfusumuz yaşılanıyor...

Balıkçılarımızın büyük bir çoğunluğu **50** yaş ve üzerinde...

/surkoopekutuphane

/surkoopekutuphane

/surkoop

SÜR-KOOP
E-KÜTÜPHANE

